

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli főrvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő : FEKETE LÁSZLÓ Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 2-970-69
A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekk számlája: 41.951.

A budapesti kamara közgyűlése.

A budapesti közjegyzői kamara közgyűlései az utóbb mult években bizonyos, súlyban mindinkább növekedő eseményszerű jelentőségre emelkedtek, amint hogy a budapesti kamara működése is a magyar közjegyzőség általános nézőpontjait tekintve, mindinkább messze túlhaladja azokat a korlátokat, amelyeket az ország öt kamarája mellett egy közjegyzői kamara működése tekintetében lokális és partikuláris keretekre szorítkozóan a multban megszabottnak tartottak. Ez a kamara a magyar közjegyzői intézménnyel kapcsolatos minden kérdésben immár döntő és irányító tényező lett úgy, hogy minden kétségen és vitán felül igazolta annak, az új közjegyzői rendtartás tervezetével kapcsolatos elgondolásnak a helyességét, hogy ennek az aránylag kis létszámú karnak öt kamarára való tagozódása céltalan és szükségtelen s hogy egy kamara céltudatosabban, egységesebben és erőteljesebben tudja adminisztrálni és reprezentálni a magyar közjegyzőséget, s fokozottabb erővel tudja nagyobb befolyását latba vetni a közjegyzőség minden aktuális kérdéseiben.

Meg kellett ezt állapítanunk anélkül, hogy távolról is szándékunkban állott volna a vidéki kamarák működését, bár jelentőségük kétségtelenül alárendeltebb — értékben leszállítani. Tár-

A budapesti kamara közgyűlése.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

Közlemények.

Kinevezés és áthelyezés.

Halálozások.

Az országos egyesület központi bizottságának ülése.

A nyugdíjintézeti döntőbíróóság ülése.

Eötvös Károly emléktáblája.

A román közjegyzők megtévesztő eljárása.

Egy kis jogbizonytalanság.

A hagyaték tárgyalási díjak behajtására vonatkozó kérések illetékmentessége.

A jegyzői magánmunkálatok galériája.

Felhívás tagsági díj fizetésére.

Állásközvetítések.

Rendeletek.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle.

Jogállam.

Polgári Jog.

A budapesti ügyvédi kamara 1936. évi jelentése.

Az Ügyvéd.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Örökösödési eljárás.

Telekkönyvi jog és eljárás.

Szerkesztői üzenetek.

gyilagos megítélés szerint ugyanis kétségtelen, hogy 20—30 tag köré egy külön kamarai szervezetet létesíteni és fenntartani semmiképpen sem megokolt, sőt ez némi komolytalan jelleggel is bír. 20—30 taglétszám s ezzel kapcsolatosan a külön autonómiát alig igazoló kisebb érdekkör mellett a kis kamaráknak komoly jelentősége még akkor sem lehet, ha az általánosan kis létszámú közjegyzői karban több kamarára más nézőpontból esetleg szükség volna, amint hogy ilyen nézőpontot a legtárgyilagosabb vizsgálat mellett sem tudunk megállapítani.

A budapesti kamara ezen döntően emelkedő jelentősége konstatálásakor mulasztást követnének el, ha ezuttal is le nem szögeznénk azt az egyébként közismert tény, hogy ennek a fentiek szerint elvi nézőpontból is helyes súlyemelkedésnek, ennek az általánosan irányító szerepkör megalapozásnak érdeme elsősorban a kamara jelenlegi elnöke, *Lázár Ferenc* felsőházi tag nevéhez fűződik. Az ő, egy évtizedet immár meghaladott idő óta céltudatosan, különleges lelkiismeretességgel és páratlan agilitással, hivatása odaadó szeretetével, nagy közéleti tekintélye minden irányú latbavetésével folytatott nemes, tiszteletreméltó és önzetlen munkásságának eredménye az, hogy a magyar közjegyzői intézmény sokoldalról veszélyeztetett érdekei kellőképpen megvédettek, hogy az intézmény fejlesztése és népszerűsítése érdekében jogszolgáltatási fontossághoz mérten megtették mindazok a lépések, amelyek az adott viszonyok között megtehetőek voltak s hogy mindezeket az eredményeket javarészt a budapesti kamara élén való működése során s önzetlenül beleillesztve azokat a kamara tevékenységébe, sikerült az egész közjegyzői kar osztatlan elismerését és háláját méltán kiérdemelve, kivívnia. A magyar közjegyzőség történetének lapjai sok kitűnő, értékes és kiemelkedő egyéniséget tüntetnek fel, azonban a kar és az intézmény érdekében *egy* ember többet aligha tett s minden jogos reményeink szerint még tenni is fog — s ezt tárgyilagos, minden melléktételeken felülemelkedő kötelességünk nyilvánosan is megállapítani, — mint éppen *Lázár Ferenc*.

A budapesti kamarának Budapesten ez évi március hó 20. napján, a Szent Gellért szálló hangversenytermében megtartott közgyűléséről, amelyen különben majdnem ugyanazok vettek részt, akik a nyugdíjintézet előzetesen tartott közgyűlésén, tudósításunk itt kövekezik:

A közgyűlést *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag, a kamara elnöke az alábbi beszéddel nyitotta meg:

„Kamaránk közgyűlése a mai napon mint közjegyzői napra összehívott országos egyleti és nyugdíjintézeti közgyűlések után mintegy a nap befejező akkordja fog elhangzani. A kamara munkásságáról szóló s azt részletesen feltüntető hivatalos évi jelentést a kamarai titkár úr fogja előterjeszteni, amiből a kamara intenzív életéről fog a mélyen tisztelt közgyűlés beszámolót nyerni. Én tehát a kamara hivatalos jelentésének területére nem óhajtok most menni s inkább a kamara működésének irányáról és szelleméről és a közjegyzői kar egyetemét érintő és érdeklő néhány kérdéstről kívánok röviden megemlékezni.

A királyi közjegyzői kar szelleme, mint a multban, úgy a jelenben is általában emelkedett, az életet s egész hivatásunkat magasabb szempontból tekintő komoly férfiak életfelfogást tükrözi vissza, kik a változott, megnehezedett viszonyok mellett is szolgálatukat épp oly erkölcsi színvonalon és épp annyi odaadással teljesítik, mint a boldog békeévek kellemes körülményei között.

A kamara pedig hivatalos hatáskörében mindig akkép irányította a kar működését, hogy tagjai a kötelességtudásnak s a hív és intenzív kötelességteljesítésnek példát mutató személyesítői legyenek, akik mindig csak jó munkát nyújtsanak s akik a hozzájuk forduló ügyeivel foglalkozván, az emberi sorsok iránt érzett és tartozó segítő részvét és emberi jó szív parancsairól is soha el ne feledkezzenek.

A királyi közjegyzői kart egyetemesen érintő kérdések egész tömegével állunk szemben. Ezen kérdések úgy közlönyünk hasábjain, mint pedig kamaraközi értekezleteinken alapos megvitatásban részesülnek.

Mégis két kérdés volt, amely ez év folyamán különösebben érintett, illetve érdekelt bennünket.

Az egyik a rendtartásunk reformjának kérdése, a másik a közjegyzői korhatár.

A rendtartás előmunkálatai folyamatban vannak és az előmunkálatokban nemesak én, hanem rajtam kívül Galánffy János, Fekete László, Kőrössy Bertalan és Krenner Zoltán kiváló kartársaim is élénk részt vesznek.

Meg kell azonban vallanom, hogy a jelenlegi politikai helyzetet a rendtartási javaslat előterjesztésére egészen alkalmasnak nem tartom és így a javaslatok elkészülése és összeegyeztetéséig a közvéleményt s a parlament és a pártok nyilvánosságát a kérdéssel most még foglalkoztatni nem kívánom s ezért a kérdés részleteit most a közgyűlés nyilvánossága előtt sem óhajtom megtárgyalni.

A korhatár kérdését illetőleg információim szerint a javaslatnak a nyári parlamenti szünet előtti előterjesztésére nem remélhető s így az ügy leghamarabb csak késő ősszel fog a képviselőház bizottsága elé kerülni s azt remélem, bár direkt biztatást nem is nyertem erre, hogy sikerülni fog kamaraközi értekezletünk javaslatai valamelyikének érvényt szerezni.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Amióta a kamara élén állok, igen sokszor volt alkalmam kihangsúlyozni pályánkon a személyi szelekciónak rendkívüli, sőt döntő fontosságát.

Ezen mulik csaknem egyedül az egész kar jelentősége, súlya és értéke. Ha kivétel nélkül képzett, kiváló, kötelességtudó, munkaszerető, erkölcsi felfogás és jellem szempontjából komoly értéket jelentő, melegszívű egyének választatnak ki, úgy a kar jelentőségében, értékében nagyra nő s érdeme szerint el tudja érni mindazt, amire magát érdemessé teszi.

Mi a magunk hatáskörében a helyetteseink és jelöltjeink szelektálásánál kövessük azokat a szempontokat, amelyeket a kinevezésnél érvényre juttatni kívánunk s ha minden szempontból szigorú mértéket alkalmazunk, a kar nívójának fenntartását, sőt felemelését jórészt magunk is biztosítani tudjuk.

Megemlékezni kívánok arról a kongresszusról is, mely a felsőoktatás reformjának tárgyköréről tartatott. Mivel az előadók és felszólalók is úgyszólván hivatalból kijelöltettek, a kongresszus az érdekelt közvélemény kritikáját és

nézeteit egészben meg nem ismerhette s ezért e helyről is szükségesnek vélem annak külön hangsúlyozását, hogy a jogi oktatás reformjánál a magánjogi kiképzés előkészítésére sokkal nagyobb súly volna helyezendő s hogy ősi magyar eredetű magánjogi jogelveink és jogintézményeink megismertetése, kiemelése és változatlanul fenntartására az eddiginél nagyobb gond lenne fordítandó.

A jogászai tevékenység háttérbe szorításának veszedelmére végre a fiatalabb jogásznemzedék is ráébredt s amit előző évi elnöki megnyitó beszédemben aggódva állapítottam meg, hogy hazánkban a jog uralmának biztonságát sokszor veszélyeztetően kikezdi és lekicsinylik — ez ma már a fiatalabb jogásznemzedéknek ankét sorozat témájává lett, mit nagy örömmel regisztrálva — a jog uralmának fenntartását mint a modern jogállam létfeltételét s annak védelmére való készségünket külön hangsúlyozni kívánom.

Amidőn nagy örömmel és szeretettel köszöntöm úgy a kamaránk szép számban megjelent tagjait, mint pedig társ-kamaráinknak szívesen látott vendégként megjelent elnökeiket és tagjait, a közgyűlésnek jó munkát kívánva, az ülést megnyitom“.

Az elnök megnyitó beszédét a közgyűlés tagjai állandó figyelemmel kísérték s annak befejezése után a közjegyzői kar aktuális problémáit nagy szakszerűséggel érintő, tartalmas és értékes gondolatokban gazdag beszédet lelkes tapsokkal honorálták.

Az elnöki megnyitó után a kamara 1936. évi működéséről szóló jelentést *Barcs* Ernő dr. titkár terjesztette elő. A jelentésnek, amelyet maga a titkár körültekintő gondossággal s mindenre kiterjedő figyelemmel állított össze, bevezető és általános részét az alábbiakban közöljük:

„A világjáró ember, ha bejárt egy országot és útja őt új országok felé viszi, az ország határához érve, egy pillanatra megáll, visszafelé fordítja gondolatainak előre száguldó kerekeit és emlékezetében felidézi a látottakat, hallottakat és vándorlásai közben szerzett benyomásokat.

A kamara életében az évi rendes közgyűlés mindenkor egy határkövet jelent, amelynél mi is egy pillanatra megállunk, visszatekintünk a lefolyt esztendőnek a kamara, a közjegyzői kar és az intézmény szempontjából jelentős eseményeire.

Ez a visszapillantás lesz a mi beszámolónk. Beszámolónk előterjesztésére a rendelkezésünkre álló idő szűk keretet szab. Ebbe a szűk keretbe igyekszünk tehát beleszorítani mindazt, amiről a tisztelt Közgyűlésnek beszámolni — törvényes kötelességünk.

A reánk rótt feladatoknak a lefolyt esztendőben is igyekeztünk maradék nélkül megfelelni.

Kifelé igyekeztünk fenntartani és szorosabbá tenni azokat a kapcsolatokat, amelyek minket az igazságügyi szervezetekhez, a hatóságokhoz, a társkamarákhoz és az ügyvédi karhoz fűznek. Ápoltuk a kari szolidaritást, szolgáltuk a közjegyzői érdekek megóvását.

Befelé, a kamara kebelén belül tevékenységünket a rend, a fegyelem, a közjegyzői ethika fenntartásának szempontjai irányították.

1. *Igazságügyi kormányzat.*

Megnyugvásunkra szolgált, hogy az igazságügyi kormányzat élén az elmúlt évben is dr. Lázár Andor önmagáért tiszteljük és aki tudatában van annak, hogy a közjegyzőhelyettesek kinevezésének ügye nemesak a helyetteseknek, hanem a közjegyzői karnak és az intézménynek is az ügye. Ennek bizonyosságát szolgáltatta a lefolyt évben megüresedett közjegyzői állások betöltésénél, amennyiben a betöltésre került 14 állás közül áthelyezéssel betöltetett 3, kinevezéssel 11. A kinevezettek közül 9 a helyettesek közül, 2 pedig az ügyvédi karból került ki.

Elismerésünk és személyének szóló tiszteletünk kötelességünké tesz, hogy felhívjuk figyelmét a jegyzői magánmunkálatok kérdésében az ügyvédi karral¹⁾ egyetemben ismételt hangsúlyozott arra az álláspontunkra, amely a jegyzőnek a jogállam fogalmával össze nem egyeztethető hatósági és magánfélképviselési minőségében jelentkező összeférhetetlen helyzetét megszüntetni kívánja.

¹⁾ L. a Budapesten 1936. május 9-én tartott VI. Országos Ügyvédi Értekezlet állásfoglalását és a Budapesti Ügyvédi Kamara jelentését az 1936. évi működéséről (12. old.), melyben felhívja az igazságügyminiszter úr figyelmét a Kir. Közjegyzők Közlönyének e kérdéssel foglalkozó állandó rovatára.

2. *Az 1936. évi jogalkotás.*

A jogalkotásra vonatkozólag általánosságban csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy nem szívesen vesszük a mindgyakrabban előforduló kerettörvényalkotást, amely a szabályozást a rendeletekre ruházza át. A rendelettel való kormányzásnak azután olyan, — nem kívánatos kinövésai keletkeznek, — amelyek mélyen belenyúlnak a magánjogi szerződési szabadságba és teljes jogbizonytalanságot idézhetnek elő.

Az 1936. év törvény- és rendelet alkotásából a közjegyzői kart különösbbe a következők érdekelhetik:

a) *A törvények közül:*

Az 1936. évi III. t.-c. a bírák és ügyészek fegyelmi felelősségéről;

a XI. t.-c. a családi hitbizományról és a hitbizományi kisbirtokról;

a XIII. t.-c. a magyar-angol jogsegélyről;

a XXVII. t.-c. a telepítésről és más földbirtokpolitikai intézkedésről.

b) *A rendeletek közül:*

A 4473/1936. I. M. III. sz. rend. az azonos tulajdonosok nevében vezetett tkvi betétek (tkvkek) számának apasztásáról¹⁾ amely rendelet üdvös rendelkezéseit ehelyütt nem kell kiemelni.

A 39.220/1935. I. M. VIII. sz. rend. a házastársak és jegyesek között e viszony elhallgatásával kötött és közjegyzői okiratba nem foglalt jogügyletekről.²⁾ (Jegyzői magánmunkálatok)

A 24.905/1936. I. M. sz. rendelet a hagyatéki leletárhoz csatolandó tkvi kivonatoknak a kir. közjegyző útján való megszerzéséről.³⁾

Ehhez kapcsolódik a

19.490/1936. I. M. sz. rendelet, amely a telekkönyvi kivonatokért fizetendő másolási költségeknek a gyakorlatban oly sok nehézséget okozó kérdését úgy látja a leghelyesebben megold-

¹⁾ L. Kir. Közjegyzők Közlönyének 1936. évi 7. sz. 279. lapján.

²⁾ L. Kir. Közj. Közl. 1936. évi 7. sz. 281. lapján.

³⁾ L. Kir. Közj. Közl. 1936. évi 7. szám 282. lapján.

hatónak, hogy a közjegyzők utólagos elszámolásra a másolási költségekre megfelelő összeget helyezzenek elnöki letétbe.

A 44.000/1936. I. M. sz. rend. a családi hitbizományról és a hitbizományi kisbirtokról szóló 1936. évi XI. t.-e. hatálybalépéséről és az ezzel összefüggő eljárási és telekkönyvi rendelkezésekről.

A 300/1936. M. E. sz. rend., amely a külföldi pénznemre szóló váltók óvatolására vonatkozólag tartalmazza azt a rendelkezést, hogy az óvatoló személy az adózt a Magyar Nemzeti Bank által megállapított deviza árfolyamon pengőre átszámított összegnek és a megállapított felárnak megfizetésére hívja fel.

Az 1800/1936. I. M. sz. rend. a gazdatartozásokra irányadó teherhatárok helyesbítéséről; végül

Az 1500/1936. M. E. sz. rend. a központi díj- és illetékkiszabási hivatal új elnevezéséről (M. kir. Illetékkiszabási hivatal).

3. A jogszolgáltatás. Bírői joggyakorlat.

E részben utalunk jogi szaklapjainkban s főként a Kir. Közjegyzők Közlönyében bőségesen ismertetett joggyakorlatra.

A jogszolgáltatás és a bírői joggyakorlat köréből e jelentésünk szűkre szabott keretébe csak a következőket illeszthetjük be:

a) M. kir. Kúria.

Első sorban ki kell emelnünk a m. kir. Kuria 81. sz. jogegységi döntvényét, amely kimondja, hogy az örökbefogadási szerződésnek magánjogi vonatkozásban való érvényességéhez is szükséges a kormányhatósági megerősítés.

A m. kir. Kuria működésének elismerése mellett azonban szóvá kell tennünk, hogy felügyeleti úton kértünk intézkedést aziránt, hogy a Kúria Pk. V. 55/27—1936. szám alatt hozott végzésében kifejezésre jutott téves állásfoglalás állandósulása meggátoltassék. A szóbanforgó Kuriai végzés ugyanis a 43.194/1895. I. M. sz. rendelet 99. §-át hatályban lévőnek mondotta ki és helybenhagyta a másodbíróságnak azt a döntését, amely az ingóság-
ra vezetett végrehajtás sikertelenségének igazolása hiányában a hagyatéktárgyalási díjak behajtása végett az ingatlanra vonatkozó végrehajtás elrendelése iránti kérelmet elutasította.

Szükségesnek tartanók azt is, hogy a m. kir. Kuria illetékességi összeütközés esetén az örökösödési eljárásra illetékes bíróság kijelölése tárgyában hozandó határozatát megindokolja, mert csak ez nyújtana megnyugtató irányelveket az é. téren kívánatos joggyakorlat kialakítására.

Sajnálattal nélkülözzük a kúriai Elnök úr hivatali elődjéhez még 1934. év június havában beadott és 1936. év április havában megismételt ama kérelmünk elintézését, amely annak az elvi jelentőségű kérdésnek az eldöntésére irányult, hogy

„akkor, ha a közjegyző tolmács alkalmazása nélkül az 1886. évi VII. t.-e. 26. §-a alapján magyar nyelven vesz fel okiratot olyan felekkel, akik a magyar nyelvet nem értik és a közjegyző a felek által értett nyelven okiratot felvenni jogosítva van, két tanu, vagy egy másik közjegyző jelenléte szükséges-e, avagy elegendő-e, ha ily esetben a kir. közjegyző az okirat záradékában jogosítványára való hivatkozással az okiratnak a felek által értett nyelven történt megmagyarázását bizonyítja“.

Jogbizonytalanságot okozott a Kúriának a nótartásról való lemondás kérdésében elfoglalt és a jogi szaklapokban¹⁾ is megvitatott álláspontja, amely revízió alá lenne veendő.

b) A budapesti kir. törvényszék.

A budapesti kir. törvényszék 21. polgári fellebbviteli tanácsának határozatai közül a Kir. Közjegyzők Közlönye bírálat tárgyává tette a 21. Pf. 1945/4/1936. számú végzést a perreutasítás után tartott tárgyalási díj kérdésében több más bírósággal ellentétben elfoglalt sérelmes álláspontja miatt;²⁾ továbbá a 21. Pf. 12716/6/1936. számú végzést egy örökösödési bizonyítvány ügyében és a 21. Pf. 12.084/6/1936. sz. végzést a leltári érték alapulvétele tárgyában hozott sérelmes és más bíróság (szegedi törvényszék Pf. 6632/1935. sz.) végzésével ellentétes díjmegállapításai miatt.³⁾

¹⁾ Magyar Jogi Szemle XVI. évf. 178. lap.

Magyar Jogi Szemle XVII. évf. 15. lap.

Kir. Közj. Közlönye 1935. évi 9. szám, 345. lap.

Kir. Közj. Közlönye 1936. évi 1. szám, 5. lap.

²⁾ 1936. évi 3. számának 100—103. oldalán.

³⁾ 1936. évi 10. számának 421—424. oldalán.

4. A bíróságokkal fennálló kapcsolatunk.

A bíróságok és a kir. közjegyzők együttműködésében kamaránk területén zavaró momentum észlelhető nem volt. Egymás munkáját megbecsülve és egymást támogatva végezték a jog- és igazságszolgáltatás nagyfontosságú és nem könnyű feladatát.

Mély részvétellel töltötte el kamaránkat dr. Petöcz Gyulának, a budapesti kir. törvényszék érdemes elnökének 1936. május 28-án bekövetkezett halála.

Örömmel üdvözölte a kamara a győri kir. Tábla elnöki székéből a budapesti kir. Törvényszék elnökévé történt kinevezése alkalmából dr. Bartha Györgyöt, a magyar bírói karnak egyik kiválóságát.

5. Kapcsolatunk az ügyvédi karral.

Az ügyvédi karral és annak hivatalos és társadalmi közületeivel fennálló kapcsolataink bizonyosságául szolgál, hogy az ügyvédség minden nevezetesebb megmozdulásában, ünnepségében, mint testvérkar, a meghívottak és jelenlévők között voltunk.

Az Országos Ügyvédszövetség megalakulásának 25. évfordulója alkalmából 1936. évi május 9-én tartott díszközgyűlésen testületileg vettünk részt és kamaránk nevében a szövetséget elnökünk üdvözölte.

A Budapesti Ügyvédi Kör által 1936. május 22-ére összehívott nagygyűlésen csatlakoztunk a magyar jogászságnak az úgynevezett Flandin-féle francia béketerv elleni tiltakozásához, amely béketerv az európai államok jelenlegi határait 25 évre kívánta megrögzíteni.

A pestvidéki ügyvédi kamarát — megalakulásának 10. évfordulója alkalmából Újpesten 1936. évi december 8-án tartott díszközgyűlésén — kamaránk megbízásából és képviselőként dr. Zámor Rezső újpesti kir. közjegyző üdvözölte.

Lípesében 1936. május 16—19. napjain a német nemzeti szocialista jogászszövetség „Juristentag“-ot tartott. Ennek befejezése után a résztvevőknek egy nagy csoportja Magyarországra jött. Tiszteletükre a Magyar Jogász Egyletben tartott ünnepi ülésen kamaránk is képviseltette magát.

6. Kapcsolataink a tudományos és kulturális intézményekkel.

Résztvettünk a Tudományos Akadémia ünnepi közgyűlésén. Résztvételünket fejeztük ki a Tudományos Akadémiának nagynevű és nagyérdemű elnöke, Berzeviczy Albert halála alkalmából. Résztvételünkért Őfensége József kir. hereceg, mint a Tudományos Akadémia elnöke intézett kamaránkhöz köszönő iratot.

Az 1936. december 10-én tartott Országos Felsőoktatási kongresszuson a magyar közjegyzői kart kamaránk elnöke képviselte.

A jelentés a fenti általános rész után a következőkben a kamara beléletével foglalkozik. Résztvételjes szavakkal említi fel Puskás Béla dr. kiskunfélegyházi, Brünauer Emil hevesi, Monorai Jenő hatvani, Pálmai Lajos dr. budapesti és Zámor Rezső dr. újpesti kir. közjegyzők, valamint Capdebo Zoltán dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettes elhalálozását. Megemlékezik a kamara területén megüresedett állások betöltéséről, vázolja majd a kamara tevékenységét, amely szerint az 1935. évi 1505 ügydarabbal szemben a kamarai iktatások száma az 1936. évben 1841-re emelkedett. Ezek az ügydarabok az év folyamán mind elintézésre nyertek. Az elmúlt év folyamán határozta el a kamara, hogy a befolyó bírságpénzek felét a nyugdíjintézetnek utalja át s e címen az elmúlt évben 500 pengő összeget a nyugdíjintézetnek már át is küldött. Rendkívül segélyként kiutalt a kamara az elmúlt évben 3 közjegyző és 1 helyettes özvegye részére összesen 250 pengőt. A közjegyzők névjegyzékébe bejegyezték 2, töröltek 3 közjegyzőt, a jelöltek lajstromába bejegyezték 34 jelöltet és töröltek 31-et. Összesen 17 panaszügyet intéztek el. A kamara törvényes hatáskörében gyakorolt felügyeleti rendjén mindössze 3 közjegyzőnél állapított meg kisebb szabálytalanságot s ezeknek megszüntetése iránt intézkedett. Az 1936:III. t.-e.-kel a kamarára rótt felügyeleti vizsgálat a kamara teendőit a közjegyzői felügyeleti és fegyelmi ügyekben tetemesen megszorította. A kamara az idevonatkozó ügyvitel megkönnyítése és a törvény rendelkezéseinek egyöntetű alkalmazása érdekében a titkár által összeállított iratmintákat fogadott el és azokat a Kir. Közjegyzők Közlönyében közre is adta. Tekintve, hogy a felügyeleti vizsgálat teljesítésével készkiadások, esetleg tanudijak merülnek fel, ezeknek előlegezése, illetve viselése kérdésében a kamara az igazságügyminisztertől utasítást kért.

Ettől eltekintve, felterjesztést intézett a kamara az igazságügyminiszterhez azoknak az egyre gyakrabban előforduló szabálytalanságoknak megszüntetése végett, hogy különböző hatóságok jogszabályellenesen közjegyzői hatáskörbe utalt ténykedéseket folytatnak le. Áll ez természetesen elsősorban a községi jegyzőkre, akik a magánmunkálati jogosítvány és a házassági ügyekben adott meghatalmazás hitelesítési jogkörüket — természetesen minden jogszabály ellenére, minden lelkiismeretfurdalás nélkül kiterjeszteni igyekeznek a közjegyzői ügyködés majdnem minden ágazatára. Egyebekben az ilyen visszaélések meggátlása céljából a kamara a jegyzők felettes hatóságaihoz is intézett panaszokat, ezek azonban vajmi kevés eredményre vezettek.

További felterjesztést intézett a kamara az igazságügyminiszterhez az ingatlan árverések fogantatására kir. közjegyző kiküldése érdekében, némely pénzügyi hatóságoknak a kir. közjegyzőkkel szemben tanusított szabálytalan eljárása miatt, továbbá a MABI oly tárgyú intézkedéseivel szemben, amelyekkel a kir. közjegyzőhelyetteseket öregségi és rokkantsági biztosításra kötelezettek körébe kívánta vonni. Ennek az utóbbi felterjesztésének eredményeként — amint ezzel a jövő számban közzé teendő külön cikk részletesen fog foglalkozni, — megállapítást nyert, hogy a kir. közjegyzőjelöltek s így a helyettesek sem esnek öregségi és rokkantsági biztosítási kötelezettség alá.

A kamara a polgári peres és nem peres eljárás és az igazságügyi szervezet módosításáról szóló törvényjavaslat tervezetre a kamaraközi értekezlettel egybehangzóan véleményes jelentést terjesztett az igazságügyminiszterhez, amelyben a tervezetnek különösen a közjegyzői működés korhatárhoz kötött megszűnéséről szóló 205. §-át sérelmezte és kérte, hogy a korhatár intézményesítése vétessék le a napirendről. Véleményes jelentést adott a kamara az 1936:XI. t.-c. hatálybalépése tárgyában készített rendelet tervezetre, a kir. közjegyzőknek hitbizományi ügyekben felszámítható díjai tárgyában készült előadói tervezetre, a részvényjog reformjára vonatkozó novella tervezetre s végül a vagyonátruházási illetékekről szóló hivatalos összeállítás tervezetére vonatkozólag.

A jelentés ezután a társ kamarák ügyforgalmi és tevékenységi kimutatásainak felhasználásával az alábbi összefoglaló kimutatásokat közli:

A) Személyi adatok:

	1.*	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavalyi
1. Közjegyző	71	40	32	22	30	195	195
2. Jelölt	54	16	18	8	12	108	110
Ezek közül helyettes:	41	11	7	5	7	71	73
3. Segédszemélyzet:	124	63	47	31	42	307	305

Ezek szerint az előző évhez viszonyítva a jelöltek száma 2-vel csökkent, a segédszemélyzeté 2-vel szaporodott úgy, hogy végeredményben az összlétszám változatlan maradt.

B) A kamarák ügyforgalma:

	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavaly
1. Beadvány érkezett	1841	951	656	319	536	4.303	3.558
Ebből a) elintézve	1841	949	653	319	536	4.298	3.554
b) pály. kérv.	195	182	124	46	132	679	239
2. Megürült közjegyzői állás	3	5	2	1	4	15	8

Az előző évvel szemben a kamaráknál a beadványok száma 754-gyel emelkedett. A kamarák összűgyforgalmának 43 %-a a budapesti kamarára esett.

C. Panaszok és fegyelmi ügyek:

	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavaly
Panasz érkezett:	17	13	11	5	2	48	63
a) Közjegyző ellen:	15	9	10	4	2	40	57
b) Helyettes ellen:	2	4	1	1	—	8	6
Panaszok elintézése:							
a) a fegybsghoz áttéve	1	3	1	—	1	6	25
a saját hatáskörben:							
b) megszüntetve:	7	6	8	5	1	27	24
c) más módon elintézve:	7	3	2	—	—	12	10
d) folyamatban maradt	2	1	—	—	—	3	4

* Az 1. oszlop a budapesti, a 2. debreceni, a 3. a pécsi, a 4. a szegedi, az 5. a szombathelyi kir. közjegyzői kamarák adatait tünteti fel.

A panaszok száma örvendetes visszaesést mutat. Azok legnagyobb része alaptalannak bizonyult, csekély hányada kisebb ügyviteli, vagy egyéb szabálytalanság miatt a kamarák saját hatáskörében volt elintézhető s mindössze 6 ügyet kellett az összes kamarákhoz érkezett panaszok közül a fegyelmi bírósághoz áttenni. Ezek közül is több ügy esett egy közjegyzőre.

A közjegyzői kar tehát fegyelemérzetének — a nehéz gazdasági viszonyok közepette is — újabb bizonyosságát szolgáltatotta.

D) A kir. közjegyzők ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása:

Összügyforgalom	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavaly
a) Ügyszám:	31038	7995	5321	4381	3741	52476	54208
b) Óvás:	20633	6908	3926	1450	2125	35042	39551
c) Megindult örökösödési ügy:	14360	11580	7671	5089	6616	45316	46131
d) Birói megbízás:	765	34	26	—	20	844	957
e) Másolat hiteles.:	21353	4836	2826	2779	2751	34545	31016
f) Fordítás:	850	151	128	194	140	1463	1431
g) Magánbeadvány:	2739	2107	1157	861	605	7469	7638

Ez a kimutatás a másolat hitelesítések és a fordítások kivételével az összes többi ügyekben tetemes csökkenést mutat. Együttal kitűnik ebből a kimutatásból az is, hogy a birói megbízások száma elenyészően csekély, sőt a szegedi kamara területén a közjegyzők egyetlen egy megbízást sem kaptak, ami arra mutat, hogy a bíróságok a Vt. 154. §. 2. bekezdésének rendelkezéseit figyelmen kívül hagyják.

Ad a) Az ügyszámok részletezése:

	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavaly
Közjegyzői kényszer alá eső	1.502	612	515	312	379	3.320	3.196
Egyéb okirat	4.782	2.827	1.932	1.118	985	11.644	11.644
Halálesetre szóló rendelkezés	1.321	717	699	478	357	3.572	3.448
Névaláírás hitelesítés	18.994	2.700	1.631	1.658	1.737	26.770	29.091
Egyéb tanusítvány	4.120	1.059	457	781	240	6.657	6.542
Letét	302	79	37	30	32	480	504

A budapesti kamara területén az 1930 : XXXIV. t. c. 56. §-a alapján készült tanusítványok száma: 3584 volt, melyből szegényjogos 2845; a debreceni kamaránál pedig 933, melyből szegényjogos: 813. A többi kamara kimutatása erre vonatkozó adatokat nem tartalmaz.

Ad b) *Az óvások száma ismét 4509-el csökkent.*

Ad c) Az örökösödési ügyek részletezése:

	1.	2.	3.	4.	5.	Összesen	Tavaly
Az eljárás megindult	14.360	11.580	7.671	5.089	6.616	45.316	46.131
Az előző évről maradt	1.974	1.334	724	815	1.008	5.855	5.856
Feldolgozandó volt	16.334	12.914	8.395	5.904	7.624	51.171	51.987
Ebből befejezve	14.335	11.602	7.754	5.250	6.685	45.626	46.191
Folyamatban maradt	1.999	1.312	641	654	939	6.545	5.796
Örökösödési bizonyítvány	86	26	62	21	28	223	248

Ezek szerint az örökösödési ügyek száma az előző évhez viszonyítva — habár nem nagy mérvű — de mégis 815-re rugó csökkenést mutat.

A közjegyzői intézmény szempontjából a jelentés a közeljövő legfontosabb feladatának tekinti a közjegyzői rendtartás és az örökösödési eljárás reformját, az illetékügyi kódex kiadását, az okirati kényszer megvalósítását, a szegényjog kérdésének szabályozását, a jegyzői magánmunkálatok megszüntetését és az 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-ának teljes hatályon kívül helyezését. Az előző felterjesztésekre hivatkozással sürgeti a jelentés a hagyatéki díjmegállapításokról szóló birói kimutatások készítésének, a váltóóvásokról statisztikai adatok szolgáltatásának megszüntetését, oly értelmű rendelet kibocsátását, amely szerint a telekkönyvi hatóság a hagyatéki bíróságnak a közjegyzői tárgyalási díjak erejéig a jelzálogjog bekebelezése iránt való megkeresése esetén a letelezés előtt hívja fel a kir. közjegyzőt az 50 pengőn alól bélyegjegyekben lerovandó illetéknek záros határidőn belül leendő lerovására. Felügyeleti intézkedést kér végül a jelentés aziránt, hogy cégbíróságok szigorúan tartásuk be a 31555/1935. I. M. számú rendeletnek azt a rendelkezését, amely szerint a cégtulajdonos, vagy cégtag halála esetén a jogutódnak a cégjegyzékbe való bejegyzése csupán a hagyatéki

átadó végzés, vagy örökösödési bizonyítvány alapján fogantatható.

A valóban mintaszerűen, tökéletes és illusztris példát nyújtóan egybeállított jelentésnek befejező része a következő:

„Most, amikor átlépjük az új kamarai év küszöbét, ne felejtsük el arról, hogy ezt az új kamarai évet követő esztendőben Szent István királyunk halálának 900-ik évfordulóját fogjuk ünnepelni. Sohasem volt még annyira fontos, hogy Szent István királyunknak, az Országépítőnek szelleme hasson át és vezéreljen bennünket, mint éppen a mai időkben. Megesonkítottságunkban, ellenségektől körülvéve, a világ felforgatására törő kívülről jövő lélekromboló vörös propaganda pergőtüzében és a különböző eszmeáramlatok harcában a magyar középosztályra és függetlenségénél fogva az erre különösen hivatott közjegyzői karra hárul a feladat, hogy az országépítés munkájában, a közszellem irányításában és az alsóbb néposztályok vezetésében tevékeny részt vegyen. Különösen vidéki kartársainknak nyílik erre alkalmuk az által, hogy a városi és megyei közéletben való fokozottabb részvételükkel hathatósan szolgálhatják az országépítés munkáját, — amely munka alól, — aki Magyarország fel-támadását kívánja — magát ki nem vonhatja.“

Lázár Ferenc dr. elnök a jelentés előterjesztése után megállapítani kívánja, hogy a kamarai titkárnak nemesak jelentése, de egész titkári tevékenysége olyan mintaszerű és példás, amelyet a közgyűlés nyilvánossága előtt a legnagyobb elismerés hangján kell megállapítani. Az elnök javaslatára a közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta.

Vitéz *Somogyi* Béla dr. terjesztette ezután a kamarai pénztár megvizsgálásáról, a zárószámadról és a jövő évi költségelőirányzatról szóló jelentést a közgyűlés elé, amely szerint a kamarának az elmúlt évben az 1935. évi bevétel áthozattal együtt az összes bevételei 8282 P. 60 f., személyi és dologi kiadásai 5242 P. 67 f.-t tettek ki s így az 1937. évre áthozott bevételi többlet 3040 P. 02 f. volt. A közgyűlés a jelentéseket szintén egyhangulag fogadta el.

A közgyűlési tárgysorozat folytatólagos pontjaként a *Kaprinay* Endre dr. és *Botka* László dr. tagokból álló szavazatszedő küldöttség előtt a szavazásokat ejtették meg s az eredményt *Kaprinay* Endre dr. hirdette ki. E szerint személyesen és írásban leadtak összesen 60 szavazatot s ezek alapján elnök lett *Lázár*

Ferenc dr. felsőházi tag, elnökhelyettes *Holitscher* Szigfrid dr., titkár *Barcs* Ernő dr., a választmány rendes tagjai lettek *Balassa* Lajos dr., *Fekete* László dr., *Hedry* Aladár dr., *Joannovits* Jenő dr., *Szemerjay-Petrán* Tibor dr. és *Wagner* Béla dr., póttagok lettek: *Körössy* Bertalan dr. és *Krenner* Zoltán dr.

Lázár Ferenc dr. elnök a maga, a tisztikar és a választmány nevében meleg szavakkal köszönte meg a közgyűlés bizalmát s ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a kamarát a jövőben is ugyanazon elvek, szokások és etikai felfogás szerint s a közjegyzői intézmény jogszolgáltatási fontosságának tudatában fogják vezetni, mint ahogyan azt az elmúlt év folyamán vezették.

A beérkezett indítványokat referálta ezután *Barcs* Ernő dr. titkár. Fésüs György dr. ceglédi kir. közjegyző az 5100/1931. M. E. számú rendelet megalkotása törvénytelenységének megállapítása tárgyában terjesztett elő indítványt, amelyet azonban az elnök a közgyűlés hatáskörének hiányában tárgyalás alá nem bocsátott. Cholnoky Imre dr. a hagyatéki ügyek közjegyzői illetékeségének rendezése tárgyában a vonatkozó visszasságok részletes felsorolásával terjesztett elő indítványt, amelyet a közgyűlés Csák Szilárd dr., Kepes János dr., Lénárt Dezső dr. és Tóthfaludy Aladár dr. felszólalása után megfelelő előkészítés végett a választmányhoz utalt. Ugyancsak Cholnoky Imre dr. terjesztett elő indítványt a kamarai ügyrend oly értelmű módosítása iránt, hogy a kamara kiadmányait csupán a segédtitkár írja alá, az elnök és a titkár pedig csak az eredeti határozatokat s hogy továbbá a kamarai közgyűlési meghívón a tisztikar és a választmány tagjainak nevét ne közöljék. Az elnök felszólalása után a közgyűlés az indítványnak első részét elfogadta, a második részét pedig elutasította.

Lázár Ferenc dr. elnök ezekután megállapította, hogy a közgyűlés tárgysorozata kimerült s a közgyűlést berekesztette.

Itt említjük még meg, hogy a közgyűlés után a kamara választmánya tartotta meg alakuló ülését, amely az elnök helyettesítése és a közjegyzői fegyelmi bíróságba a közjegyzőtagok kiküldése tárgyában határozott, mindkét irányban az elmúlt év vonatkozó választmányi határozatainak megfelelően.

A választmányi ülés befejezése után a közgyűlésen, valamint az országos egyesület központi bizottságának ülésén és a nyugdíjintézet közgyűlésén megjelentek, mintegy 90-en, a Szent Gellért szálló nagy éttermében társas vacsorán vettek részt.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete egy évi sáfarkodásáról adott számot az intézet legfőbb alkotmányos testülete, a Budapesten a Szent Gellért szálló hangversenytermébe ez év március hó 20-ára egybehívott közgyűlés színe előtt az intézet vezetősége. A beszámolóból az intézet tagjai megnyugvással állapíthatták meg, hogy az ügykezelés nemesak szabály, de egyenesen mintaszerű, az intézet hivatásszerű fejlődése a lehetőség szerint biztos alapokon nyugszik s hogy az intézet vagyona s annak jövedelmezősége annyira biztosított, hogy a viszonyok normális adottsága mellett a matematikai számítások szerint bekövetkező telítettség korszakában is a tagok nagyobb arányú megterhelése nélkül fog megfelelni hivatásának. Ezeknek a megállapításoknak tárgyilagos alapjai az intézetnek e közlöny hasábjain közzétett zárószámadása és mérlegszámlája, az állandó ellenőrző bizottság erre vonatkozó jelentése és az elnöki megnyitó beszédnek az a része, amely az intézet ügykezelésével és gazdálkodásával foglalkozik. *Fekete* László dr. intézeti elnök megnyitó beszéde különben részletesebben kitért a közjegyzői korhatár kérdésének nyugdíjintézeti vonatkozásaira, majd az intézeti döntőbíráskodást részesítette megfelelő jogi méltatásban. Ez az elnöki beszéd minden tekintetben méltán részesült a közgyűlésen jelen voltak állandó figyelmében, amint hogy az ő nagyobb koncepciójú jogász egyéniségének, kiforrott, tárgyilagos judiciumának minden megnyilvánulásai mindig méltók a jogászörök legszélesebb körű figyelmére.

A közgyűlésen a közjegyzőtagok közül megjelentek:

Angyal Béla dr., Antalfy Zsirus Aladár dr., Balassa Lajos dr., Bathó Kálmán dr., Benkő Lajos dr., vitéz Bodroghy Ferenc dr., Bognár József dr., Botka László dr., Cholnoky Imre dr., Csomasz Béla dr., Fekete László dr., Fitos Jenő dr., Fodor Antal dr., Galánffy János dr., Hedry Aladár dr., Holitscher Szigfried dr., Homoki Nagy László dr., Horváth Kamilló dr., Hulin Gábor dr., Joanovits Jenő dr., Kepes János dr., Kiss Lajos dr., vitéz Kozma György dr., Körössy Bertalan dr., Lázár Ferenc dr., Lukács Izsó dr., Lipsey Péter dr., Markó István dr., Meixner László dr., Onódy Kálmán dr., Paczo-

lay Károly dr., Pekker Emil dr., Pirk Ede dr., Richter Richárd dr., o. Rónay Tibor dr., vitéz Somogyi Béla dr., Szakáts István dr., Szemerjay-Petrán Tibor dr., Sziráky László dr., Tárcazy Rezső dr., vitéz Tóthfaludy Aladár dr., Weidlich Lajos dr.

A jelölt, illetve helyettes tagok közül pedig:

Balogh János dr., Beniczky Géza dr., Benyovszky János dr., Diemár Kálmán dr., Fekete Lajos dr., Gedő Árpád dr., vitéz Gyene Sándor dr., Gaszner Gyula dr., Hirkó Boldizsár dr., Hirmann Gyula dr., Horváth Samuel dr., I. Kemenes Tibor dr., Kozányi Pál dr., Köszegehy Antal dr., Magyary-Kossa Zoltán dr., Praznovszky Endre dr., Pulay József dr., Rónay Aross István dr., vitéz Susich Ervin dr., Szarka Dezső dr., Szőke István dr., Tóth Endre dr.

Az ülést *Fekete* László dr. a nyugdíjintézet elnöke az alábbi beszéddel nyitotta meg.

„Napirendünk első pontja az elmúlt 1936. évről szóló és a szabályzat 5. §-ának 2. bekezdésében előírt módon közzétett elszámolás, valamint az intézőbizottságnak az 1936. évről szóló jelentésének előterjesztése és az ezek felett való h tározathozatal.

Mielőtt a napirend e pontjára áttérnénk, engedjék meg nekünk, hogy az elmúlt 1936. évről szóló az intézet életét érintő egyes eseményeire, az ez év folyamán felvetődött elgondolásokra, melyek az intézetre kihathatnak, röviden reámutathassunk.

a) Az 1936. évben az igazságügyminiszter egy törvényjavaslatát kapasan egyszerre csak felmerült a korhatár gondolata.

A nyugdíjintézet most e közgyűlésen van először abban a helyzetben, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Az, ami ezzel kapcsolatban a kar részéről történt, — mondhatom talán — általánosan ismert.

Az ötlet kipattanásakor nyomban — közlönyünk 1936. évi júniusi számában megjelent az én e tárgyban írt cikkem, mit követett Lázár Ferenc budapesti kamarai elnök úrnak méltán igen nagy figyelmet keltett reflexziója, továbbá Körössy Bertalan budapesti királyi közjegyzőnek ugyan e tárgyban írt alapos cikke, mindezek, valamint az e tárgyban az 1936. évi szeptember 15-én tartott kamaraközi értekezlet által elfogadott s ezáltal az igazságügyminiszter úrhoz intézett s ugyancsak e közlöny 1936. évi szeptemberi számában közzétett felterjesztése talán általánosan ismertek.

Éppen ezért, de meg azért is, mert a mi feladatunk ezzel a kérdéssel kapcsolatban esupán a nyugdíjintézet szempontjából való állásfoglalás, nem térünk ki a kamaraközi értekezlet felter-

jesztésében foglaltak egyetemére, abból — miután a felterjesztés e kérdéssel a nyugdíjintézet szempontjából is foglalkozott — esupán e részt kiragadva megállapíthatjuk, hogy az e vonatkozásban elhangzott aggályokat, ellenvetéseket a nyugdíjintézet teljes egészében magáévá teszi.

A szóbanlevő igazságügyminiszteri javaslat, a 205. §. ugyan- csak azt mondja ki, hogy a közjegyzői állás megszűnik akkor is, ha a közjegyző 70. életévét betöltötte s egy árva szóval sem beszél arról, mi lesz az ily, 70 életévét betöltött közjegyzővel, — aligha tehető fel azonban, hogy az ilykép menesztett közjegyző minden nyugellátás nélkül vonul el s a javaslat valószínűleg úgy kontempálja a megoldást, hogy a menesztett közjegyző a nyugdíjszabályzat megfelelő módosításával — hiszen nem minden 70 éves rokkant — öregségi nyugdíjat kapna.

Le kell szögeznünk, hogy *a mi fiatal, most erősödő és pedig a nyugdíjterheknek a legutóbbi időkben való rohamos emelkedése folytán lassan erősödő, csak a magunk erejéből teremtett s nem erre a célra, nem ezzel az elgondolással teremtett intézetiünk ezt a megterhelést semmi körülmények közt nem bírja el.*

Mi abban az elgondolásban létesítettük s anyagi erőnk megfeszítésével abban a tudatban tartjuk fenn az intézetet, hogy az hátramaradottjaink részére — legalább a jelenlegi minimális végellátást biztosítja; a korhatáros közjegyzők ellátása szükségképpen, vagy az ellátás általános csökkentését, — ami a fentebbiekre tekintettel súlyos jogfosztást jelentene, vagy a járulék nagymérvű felemelését jelentené, ami pedig az intézeti tagokra nézve egyszerűen elviselhetetlen lenne.

A járulék felemelésével tökéletesen egyértelmű, sőt bizonyos tekintetben súlyosabb lenne a hagyatéktárgyalási díjak bizonyos százalékának az intézet részére való igénybevétele, mely gondolatról a szombathelyi kamara 1936. évi október 25-iki közgyűlésén elhangzott elnöki megnyitóból s Hanny Tódor dr. Országos Egylet-i elnöknek az Országos Egylet legutóbbi közgyűlésén tett nyilatkozatából szereztünk tudomást.

A korhatár folytán menesztendő közjegyzők érdekében akár az következne be, hogy az intézet szolgáltatása általában csökkentetné, akár az, hogy a járulék akár közvetlenül, akár közvetve a hagyatéktárgyalási díjak bizonyos százalékának igénybevételel felemeltetné, *az intézet jelenlegi vezetősége egyik irányban sem vállalhatván az erkölcsi felelősséget, nem lenne*

abban a helyzetben, hogy az ügyeket tovább vigye. Sem az ellátottaknak szerintünk jogtalan megrövidítése esetén, sem a tagoknak — szerintünk méltánytalan megterhelése esetén nem tudnók ugyanis ezeket a meggyőződésünkkel ellenkező álláspontokat képviselni. Legjobb meggyőződésünk szerint ugyanis sem az ellátást csökkenteni, sem pedig a járulékot — bármiféle formában is — emelni nem lehet.

Aligha maradna hátra más tehát, hogy — ha a korhatár a kamaraközi értekezlet felterjesztésében foglalt egyéb nyomós érvek ellenére mégis megvalósíthatnák — az intézet maradjon meg az eredeti elgondolásnak megfelelően jelenlegi strukturájában, a korhatáros közjegyzők ellátása pedig teljesen elkülönítve más forrásból biztosíttassék. —

A havi 50.— pengő járulék az intézeti tagokra nézve különösen a mai viszonyok közt rendkívüli terhet jelent.

Az intézet vezetősége állandó aggodással azon van, hogy ennek a felemelése elkerülhető legyen. Az intézeti tagok ugyanis talán nem is tudják, hogy a matematikusok számítása szerint telítettség esetén, ami a maximális ellátási teher folyósítását jelenti, (nem értve természetesen ide a korhatáros közjegyzők által okozandó rendkívüli megduzzasztást) — havi 75.— pengő járulék volna fizetendő. Ezért:

amikor egy-egy kartárs, — sajnos az utóbbi időben gyors egymásutánban — elköltözik az élők sorából az emberi részvét érzete mellett — nekünk ugyanis az élőkre is kell gondolnunk, — mibennünk nyomban az a gond is felmerül: ismét évi 2400.—, évi 3000.—, évi 3500.— pengővel több teher, amikor egy-egy közjegyzői állás beszünttetik — a járulék közjegyzői állások szerint lévén fizetendő — mindjárt arra is gondolunk: ez évi 600.— pengő bevétel — kiesést jelent.

Mi a havi 50.— pengőt a végsőkig tartani akarjuk.

Ezért növeljük a járulékokon kívüli bevételeinket; bérházunk 15.000.— pengő évi tiszta jövedelme ezidőszert majdnem két havi ellátás terhét viseli s az előbb említett telítettség szempontjából azt jelenti, hogy ha be is következik a telítettség állapota, immár nem kellene ez esetben sem 75.— pengő, hanem esupán 68.75 pengőt fizetni.

Ezért nem szeretjük hallani, ha egyesek — mindig egyes konkrét esetekből kifolyólag — bizonyos kívánságokat hallatnak, „ebben az egy esetben igen méltányos volna a szabályzat módo-

sítása“, „hogy ez meg cz kivételesen kapjon bizonyos szolgálatast“, „hogy ez meg ez ne fizessen pótjárulékot“ stb.

Ezért nem tudtuk magunkévá tenni s nyilván azért nem tette magáévá a tisztelt Közgyűlés sem az 50.— pengő leszállítására vonatkozó indítványt, mely — ez idén nem terjesztetett elő. Nem lehetett volna a pillanatnyi helyzetnek örvendve, a járulékot leszállítani s azután, mikor a telítettség közelednék, vagy pláne beállana, ennek bőjtjeként — megtakarításokból más forrás nem lévén — akkor már 75.—, vagy esetleg még több havi járulékot fizetni, különösen nem lehet a járulékleszállításának a gondolatával foglalkozni, ha — mint a multkor mondtuk — előttünk a *végellátásnak a közjegyzőkhöz méltó módon való megélhetés biztosítását eredményező felemelése lebeg.*

b) Szólni kívánunk még a döntőbiróság működéséről.

Favalyi jelentésünkben a döntőbiróságról szólva azt mondtuk, hogy a döntőbiróság bevált; működése közmegelegedést kelt, egyes döntései az elvi magaslatokig érnek el; ez idén a döntőbiróság egyes határozatait az intézőbizottság kénytelen volt — természetesen objektív — kritika tárgyává tenni s ennek eredményeként azok ellen jogorvoslattal élni.

Hogy az intéző bizottság kritikája egyik-másik döntőbirósági határozattal szemben — egyiket illetően érdemben, másikat illetően annak indokolása tekintetében mennyire jogosult volt, bizonyítja, hogy perújítási kérelmünk folytán egyik ügyben az alapperbeli határozat feloldatott, a másikban pedig deklaráltattott, hogy a bíróság alapperbeli ítélet indoklását nem teszi magáévá.

A döntőbirósági eljárásnak a szabályzatban előírt módon való létesítésével a jogszabály alkotó részéről — mint ahogy erre egyik legutóbbi döntőbirósági tárgyaláson alkalman volt rámutatni — egész kivételesen rendkívüli bizalom nyilvánult meg a közjegyzői kar irányában.

A döntőbiráskodás, ahogyan itt statuáltatott, *nem választott birói eljárás*, amely Magyary Géza tanítása szerint mindig két szerződést tételez fel; egyik a felek közt jó létre, akik megállapodnak, hogy ügyüket eldöntésre az állam bírósága helyett harmadik személyre bizzák, a másik a felek és e harmadik személy között, ki a döntést magára vállalja; s ezen nem változtat az sem, ha a felek és a bíró szerződés vagy törvéynél fogva az állam bíróságai előtti eljárást tartoznak követni.

A mi döntőbiráskodási eljárásunk, illetve döntőbiróságunk — mint ahogy ez ugyanezen döntőbirósági tárgyaláson ellenfelem részéről beállítottatott — nem eshetik egy tekintet alá a királyi Kuria előtti eljárással, illetve a királyi Kuriával sem, mert a királyi Kuriát kötik az alaki jogszabályok, a mi döntőbiróságunk pedig — mint ahogy erről mindjárt szó leszen — eljárási szabályait önmaga állapítja meg.

Az imént jellemzett választott birói eljárástól megkülönböztetendő az, amikor az állam bizonyos esetekben az ügy eldöntését saját bíróságaitól **különböző bíróság** elé utalja — *a felek akaratánélkül* — s ez a mi döntőbiróságunk lényege — ami végeredményben a birói hatalom átruházását jelenti, s az ily bíróság előtti per teljesen egyenlő az állambíróság előtti perrel. Ilyen eddigi jogunkban sem volt ismeretlen, az 1881. évi LIX. t. c. 94. §-ának a) pontja, az 1891. évi XIV. t. c. 76. §-a, mely utóbbi, ha választott bíróságnak hívja is az ott statuált bíróságot, az elmondottaknál fogva még sem az.

Akár választott bíróságról, akár nevezzük így az állam által parancsolólag előírt ily különleges bíróságról legyen is szó, mindkét esetben, amint Magyary tanítja, (a Magyar Polgári Peres eljárás aaptanai c. művének 19. o.) a bíróság kötelezettsége egyfelől arra irányul, hogy döntsön, de másfelől kiterjed arra is, hogy az illető jogviszonyra megfelelő jogszabályt alkalmazza.

Nyugdíjszabályzatunk 12. §-a felállítva az állandó döntőbiróságot s a felek akaratától függetlenül annak kizárólagos hatáskörébe utalva a végellátás megállapítását, annak szüneteltetését, megszüntetését, valamint a szabályzat által kifejezetten megjelölt egyéb ügyeket — a döntőbirósági *eljárás* tekintetében minimális rendelkezéseket tartalmaz, mondván: hogy ötös tanácsban határoz, határozatát szavazattöbbséggel hozza, ülései nyilvánosak, határozathozatala titkos, s a felek megidézendők. Mindössze ennyi; ezek között a törvényi korlátok közt azután a döntőbiróság az eljárás módját maga állapítja meg.

Ha a jogszabályalkotó azt akarta volna, hogy az állam bíróságaira kötelező eljárási jogi szabályok alkalmaztassanak, vagy megfelelően alkalmaztassanak, azt kimondta volna. Választott birói eljárásnál az eljárás módját illetően elsősorban a peres felek egyező megállapodása, ilyennek hiányában mig a régi perrendtartás szerint (1881. LIX. t. c. 51. §.) a jegyzőkönyvi tárgyalás szabályai voltak irányadók, az új PP. szerint (776. §.) az el-

járás módját másodsorban a választott bíróság saját belátása szerint határozza meg.

A fennebb említett rendkívüli bizalom abban nyilvánul meg, hogy a választott bíróság a felek akaratából működik s az eljárás módját is a felek állapíthatják meg, ez a mi bíróságunk pedig nem a felek akaratából működik, s eljárása módját mégis — az említett minimális korlátoktól eltekintve — a legjobb belátása szerint maga állapítja meg.

Ez a kivételes bizalom természetesen kötelezettséget ró a döntőbíróság tagjaira, kötelezettséget oly irányban, hogy döntése a jogszabályoknak tökéletesen megfelelő legyen.

e) A járulék hátralékok, ha korábbi évekhez viszonyítva kisebb összeget tesznek is ki, még mindig elég jelentékenyek; az intézőbizottság, ha méltányolja is az egyes közjegyzőknél fennforgó, méltánylandó körülményeket még is kénytelen a járulékok behajtása érdekében erélyesebb eszközökhöz nyulni.

Egyik nyugdíjintézeti taggal szemben, akinek hátraléka eea 3000.— pengőt tesz ki, kérelmünkre az illetékes kamara megindította a Szabályzat 43. §-nak 3. bekezdésében előirt felfüggesztési eljárást s kimondotta, hogy ha a hátralék 15 nap alatt ki nem egyenlítették, az illető közjegyzőt fel fogja függeszteni. E kamarai határozat ellen az illető nyugdíjintézeti tag jogorvoslattal élvén, a királyi Kuria Pk. VI. 3358/1936/1. számú határozatával a kamara határozatát helybenhagyta; a kamara ezután a megjelölt feltétel be nem következvén, 1936. december 20. napján hozott határozatával az illető királyi közjegyzőt felfüggesztette, mely határozat a Kuriánál ismét jogorvoslattal támadtatván meg, a Kuria határozathozataláig nem foganatosított.

A hátralékosok közt tekintélyes összeggel szerepelnek a közjegyzőjelöltek; ha ez irányban is iparkodtunk méltányosak lenni — hisz tudomásunk van arról, hogy volt idős, családos közjegyzőhelyettes, ki havi 100.— pengő fizetést kapott, mégis ezutal erélyes felhívást kell intéznünk az illető jelöltekhez hátralékaik kiegyenlítésére, mert — figyelembevve azt is, hogy az ők valóban minimális járulékaik ellenében az intézet mekkora rizikót visel — most már az erélyesebb eszközöket leszünk kénytelenek igénybe venni.“

A közgyűlés tagjainak állandó figyelmét méltán igénylő, a nyugdíjintézet sorsával összefüggő kérdéseket tárgyilagos meg-

világításba helyező előkelő nivójú elnöki megnyitó után, a közgyűlés *Fekete* László dr. elnök azon bejelentését követően, mely szerint az állandó ellenőrző bizottság az elmúlt év folyamán több ízben, mint a nyugdíjszabályzat előírja, megvizsgálta az ügykezelést, a könyvelést és a számadásokat s mindent tökéletesen rendben talált: a zárószámadást és a költségvetési előirányzatot, valamint a mérleg számlát, amelyek a Kir. Közjegyzők Közlönye mult számában egész terjedelmükben közzététettek, változatlanul elfogadta s a nyugdíjintézet vezetőségének e tekintetben a felmentvényt megadta.

Fekete László dr. elnök ezzel kapcsolatosan reá mutatott arra, hogy az 1936. évi zárószámadás és az 1936. évi költségvetési előirányzat tételei nagyjában teljesen megegyeztek s ekként, mert szorosán az előirányzat keretén belül mozgott a nyugdíjintézet gazdálkodása, ez a gazdálkodás logikai szükségszerűség szerint helyes volt. A költségvetési előirányzat és a zárószámadás egyes tételeinek részletesebb ismertetése után a jó előirányzat realitásának legjobb bizonyosságául hivatkozott még arra, hogy az 1936. évben bevétel többletként előirányzott a nyugdíjintézet 56000 pengőt s a tényleg elért bevétel többlet kitétt 56480 P. 69 f.-t, vagyis majdnem teljesen azonos összeget.

Az állandó ellenőrzőbizottság jelentését *Hirkó* Boldizsár dr. kir. közjegyzőhelyettes, bizottsági tag terjesztette elő. E szerint a jelentés szerint a bizottság a nyugdíjintézet kezelését, könyvelését és számadásait az elmúlt évben több ízben megvizsgálta s azokat minden vonatkozásban kifogástalannak találta. A jelentés szerint a Kir. Közjegyzők Közlönyében közzétett zárószámadások és mérleg adatai kétségtelen bizonyítékát képezik annak az eredményben gazdag és egyben önfeláldozó munkának, amelyet a nyugdíjintézet vezetősége az elmúlt évben is végzett. Bizonyítákát képezik ezek a nyugdíjintézet tagjai áldozatkészségének is, amely nélkül a kezdet nehézségein túl jutott intézet jövője nem volna biztosítható. Az állandó ellenőrzőbizottság továbbra is apellál a nyugdíjintézet tagjainak a messzebb jövőbe tekintő belátására és a jövő reményében továbbra is vállalni kért áldozatok fenntartására. A bizottság véleménye szerint ez nem esupán a jövő biztosítása, hanem a nehéz időkben, nehezen megszerzett, de már meglevő eredmények konzerválása érdekében is szükséges.

járás módját másodsorban a választott bíróság saját belátása szerint határozza meg.

A fennebb említett rendkívüli bizalom abban nyilvánul meg, hogy a választott bíróság a felek akaratából működik s az eljárás módját is a felek állapíthatják meg, ez a mi bíróságunk pedig nem a felek akaratából működik, s eljárása módját mégis — az említett minimális korlátoktól eltekintve — a legjobb belátása szerint maga állapítja meg.

Ez a kivételes bizalom természetesen kötelezettséget ró a döntőbíróság tagjaira, kötelezettséget oly irányban, hogy döntése a jogszabályoknak tökéletesen megfelelő legyen.

c) A járulék hátralékok, ha korábbi évekhez viszonyítva kisebb összeget tesznek is ki, még mindig elég jelentékenyek; az intézőbizottság, ha méltányolja is az egyes közjegyzőknél felforgó, méltánylandó körülményeket még is kénytelen a járulékok behajtása érdekében erélyesebb eszközökhöz nyulni.

Egyik nyugdíjintézeti taggal szemben, akinek hátraléka cca 3000.— pengőt tesz ki, kérelmünkre az illetékes kamara megindította a Szabályzat 43. §-nak 3. bekezdésében előírt felfüggesztési eljárást s kimondotta, hogy ha a hátralék 15 nap alatt ki nem egyenlítettik, az illető közjegyzőt fel fogja függeszteni. E kamarai határozat ellen az illető nyugdíjintézeti tag jogorvoslatlál élvén, a királyi Kuria Pk. VI. 3358/1936/1. számú határozatával a kamara határozatát helybenhagyta; a kamara ezután a megjelölt feltétel be nem következvén, 1936. december 20. napján hozott határozatával az illető királyi közjegyzőt felfüggesztette, mely határozat a Kuriánál ismét jogorvoslattal támadtatván meg, a Kuria határozathozataláig nem foganatosított.

A hátralékosok közt tekintélyes összeggel szerepelnek a közjegyzőjelöltek; ha ez irányban is iparkodtunk méltányosak lenni — hisz tudomásunk van arról, hogy volt idős, családos közjegyzőhelyettes, ki havi 100.— pengő fizetést kapott, mégis ezutal erélyes felhívást kell intéznünk az illető jelöltekhez hátralékaik kiegyenlítésére, mert — figyelembevève azt is, hogy az ők valóban minimális járulékaik ellenében az intézet mekkora rizikót visel — most már az erélyesebb eszközöket leszünk kénytelenek igénybe venni.“

A közgyűlés tagjainak állandó figyelmét méltán igénylő, a nyugdíjintézet sorsával összefüggő kérdéseket tárgyilagos meg-

világításba helyező előkelő nivójú elnöki megnyitó után, a közgyűlés *Fekete* László dr. elnök azon bejelentését követően, mely szerint az állandó ellenőrző bizottság az elmúlt év folyamán több ízben, mint a nyugdíjszabályzat előírja, megvizsgálta az ügykezelést, a könyvelést és a számadásokat s mindent tökéletesen rendben talált: a zárószámadást és a költségvetési előirányzatot, valamint a mérlegszámlát, amelyek a Kir. Közjegyzők Közlönye múlt számában egész terjedelmükben közzétettek, változatlanul elfogadta s a nyugdíjintézet vezetőségének e tekintetben a felmentvényt megadta.

Fekete László dr. elnök ezzel kapcsolatosan reá mutatott arra, hogy az 1936. évi zárószámadás és az 1936. évi költségvetési előirányzat tételei nagyjában teljesen megegyeztek s ekként, mert szorosan az előirányzat keretén belül mozgott a nyugdíjintézet gazdálkodása, ez a gazdálkodás logikai szükségszerűség szerint helyes volt. A költségvetési előirányzat és a zárószámadás egyes tételeinek részletesebb ismertetése után a jó előirányzat realitásának legjobb bizonyosságául hivatkozott még arra, hogy az 1936. évben bevétel többletként előirányzott a nyugdíjintézet 56000 pengőt s a tényleg elért bevétel többlet kitétt 56480 P. 69 f.-t, vagyis majdnem teljesen azonos összeget.

Az állandó ellenőrzőbizottság jelentését *Hirkó* Boldizsár dr. kir. közjegyzőhelyettes, bizottsági tag terjesztette elő. E szerint a jelentés szerint a bizottság a nyugdíjintézet kezelését, könyvelését és számadásait az elmúlt évben több ízben megvizsgálta s azokat minden vonatkozásban kifogástalannak találta. A jelentés szerint a Kir. Közjegyzők Közlönyében közzétett zárószámadások és mérleg adatai kétségtelen bizonyítékát képezik annak az eredményben gazdag és egyben önfeláldozó munkának, amelyet a nyugdíjintézet vezetősége az elmúlt évben is végzett. Bizonyítákát képezik ezek a nyugdíjintézet tagjai áldozatkészségének is, amely nélkül a kezdet nehézségein túl jutott intézet jövője nem volna biztosítható. Az állandó ellenőrzőbizottság továbbra is apellál a nyugdíjintézet tagjainak a messzebb jövőbe tekintő belátására és a jövő reményében továbbra is vállalni kért áldozatok fenntartására. A bizottság véleménye szerint ez nem csupán a jövő biztosítása, hanem a nehéz időkben, nehezen megszerzett, de már meglevő eredmények konzerválása érdekében is szükséges.

A tárgysorozat végső pontjaként a közgyűlés az elnök javaslatára az intézőbizottságban megüresedett közjegyzőjelölti tagsági helyet *Magyary-Kossa* Zoltán dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettessel töltötte be s az állandó ellenőrzőbizottság tagjaként megválasztotta egyhangulag *Balassa* Lajos dr., *Bathó* Kálmán dr. kir. közjegyzőket és *Hirkó* Boldizsár dr. kir. közjegyzőhelyettest.

Közlemények.

Kinevezés és áthelyezés. Az igazságügyminiszter ifj. *Demkó Belánszky* Pál dr. makói kir. közjegyzőhelyettest a *Tarján* Béla dr. áthelyezésével megüresedett gyulai állásra kir. közjegyzővé kinevezte s ezt követően ugyanőt az id. *Demkó Belánszky* Pál dr. lemondásával megüresedett makói állásra saját kérelmére áthelyezte.

Halálozások. Id. *Demkó Belánszky* Pál dr. volt makói kir. közjegyző, néhány nappal állásáról való lemondása után Makón ez évi március hó 14-én elhalálozott. Mint gyakorló ügyvédet 1899. év május havában nevezték ki Dévára kir. közjegyzővé s onnan 1904. évben Makóra helyezték át. A szegedi kir. közjegyzői kamara nemsokára a választmány rendes tagjává választotta, amely minőségében hosszú éveken át igen érdemes tevékenységet fejtett ki. Ennek méltánylásaként, amidőn előrehaladott életkora és betegeskedése miatt választmányi tagságáról lemondott, a kamara örökös tiszteletbeli elnökévé választották. A közjegyzői pályán és a közélet sok vonatkozásában szerzett érdemei elismerésül a m. kir. kormányfőtanácsosi címmel tüntették ki. Elhalálozásáról a szegedi kir. közjegyzői kamara az alábbi gyászjelentést bocsátotta ki: „A Szegedi Királyi Közjegyzői Kamara mély megilletődéssel jelenti, hogy Dr. *Demkó* Pál m. kir. kormányfőtanácsos, volt makói kir. közjegyző, a szegedi kir. közjegyzői kamara örökös tiszteletbeli elnöke stb., a kir. közjegyzői pályán négy évtizeden át s a szegedi kir. közjegyzői kamarában éveken keresztül választmányi tagsági minőségben kifejtett rendkívüli értékes működés után, 72 éves korában Makón, 1937. évi március hó 14-én, d. u. 4 órakor elhunyt. — Megboldogult kedves Kartársunkat március 16-án d. u. 4 órakor kísérvük utolsó útjára a

makói róm. kath. temető halottasházából. — Szeged, 1937. március 15-én. — Emlékét őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni!”

Makó város társadalmának és a közjegyzői karnak nagy részvéte mellett Makón, március hó 16-án temették el. A szegedi kamara nevében *Tarján* Béla dr. elnök mondta el a sírnál az alábbi melegbangú búcsúbeszédet:

„A szegedi kir. közjegyzői kamara és ennek kötelékébe tartozó kartársaid mélyen megrendülve állunk itt a koporsód mellett, amikor utolsó Isten hozzádot mondunk Neked. Tulságosan sok a csapásból, amely a szegedi kir. közjegyzői kamarát nagyon rövid idő alatt sújtotta. — Egymás után dicsőültek meg legjobbjaink és dőltek ki legerősebb pilléreink. — Csak a közelmúltban kellett a sors kifürkészhetetlen akaratából véglegesen megválnunk kamaránknak igen nagyrabecsült és osztatlan szeretetnek örvendett két elnökétől és sebeink még be sem hegedtek, amikor most megint Tőled kell örökre búcsút vennünk, aki lelkünkbe és szívünkbe épp oly mélyen befészkelted magad és ott épp oly maradandó, elmulthatatlan emléket állítottál magadnak, mint az örök hazába nemrég, előtted elköltözött két elnökünk. — Formálisan Te nem voltál kamaránk tényleges elnöke, de csak rajtad mullott, hogy nem lettél az, amikor ezt a kitüntető tisztséget gyengélkedésedre való hivatkozással elhárítottad magadtól. A köztisztelettől övezett személyed iránt érzett nagyrabecsülésünk és szeretetünk azonban épp oly nagy és mély, mintha a valóságban is elnökünk lettél volna, ami megnyilvánult abban a tényben, hogy kamaránknak örökös tb. elnökévé választottunk. Hogy a közjegyzői állástól néhány nappal ezelőtt megváltál, mélységes sajnálkozással vettük tudomásul, mert lelki szemünk elé rajzolódott annak a nagy hiánynak nehezen elviselhető érzése, amely a kamarai gyűlésekről és egyéb kartársi összejövetelekről való távolmaradásod tudatában előre vetette árnyékát. De vigasztal mégis a remény, hogy nem veszítettünk el örökre és néha napján mégis csak élvezhetjük lebilineselő, közvetlen modorodban megnyilvánuló meleg barátságodnak kisugárzását. Ez a hideg koporsó azonban zord ridegséggel azt kiáltja felénk, hogy hiú reményt tápláltunk, mert immár örökre el kell búcsúznunk a nagyrabecsült kartársunktól és szeretett jó barátunktól. Amikor azt mondom, hogy örökre kell Neked búcsút mondanunk, ez alatt csak a földi porhüvelyedtől való elszakadást értem, mert fenkölt lelked és szellemed mindaddig tovább fog élni közöttünk,

amíg Téged mi is a Teremtőnkhez való megtérésben követni nem fogunk. Nagyon fájlaljuk elmulásodat, mert egyike voltál az elsőknél azok között, akik a közjegyzői intézménynek és közjegyzői karnak tekintélyt, általános megbecsülést, jó hírnevet és rokonszenvet tudtak szerezni. Betölthetetlen nagy űr marad utánad, mert a közjegyzői karnak kiváló képességű, nagy szak tudású, fáradhatatlan munkásságú, intakt és mindenki bízalmat ébreszteti tudó illusztris tagja és vezető egyénisége, — feddhetetlen puritán jellemű, előkelő uri gondolkodású, igaz ember és nekünk kartársi együttérzéssel és szeretettel telített melegsívű, megértő jó barátunk voltál. Könnyes szemekkel álljuk körül koporsódat és nem tudunk belenyugodni a Végzet kérlelhetetlen intézkedésébe, amellyel Téged elragadott körünkből. — Könnyes szemekkel és szívünket marcangoló sajnó fájdalommal búcsúzunk el Tőled. Nagyrabecsült kedves jó kartársunk, mélységesen és őszintén szeretett kedves jó barátunk, kedves Pali bátyánk, Isten veled!”

Guthy János dr. dombóvári kir. közjegyző, Dombóváron ez évi március hó 26. napján elhunyt. A magyar közjegyzői intézmény értékes munkása elhalálzásáról a pécsi kamara az alábbi gyászjelentést adta ki: „A Pécsi Kir. Közjegyzői Kamara és a területén működő kir. közjegyzők mély megilletődéssel tudatják, hogy Dr. Guthy János dombóvári királyi közjegyző, a királyi közjegyzői pályán több évtizeden át kifejtett értékes működése után Dombóváron, 1937. évi március hónap 26. napján elhunyt. — Megboldogult Kartársunkat 1937. évi március hónap 28. napján délután 4 órakor kísérik utolsó útjára, a dombóvári római katolikus temetőbe. — Pécsen, 1937. március 27. Emlékét őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni!” Guthy János dr. az ügyvédi pályáról került a karba. 1915-ben nevezték ki Téesőre kir. közjegyzővé s mint menekült közjegyzőt 1923-ban helyezték át Dombóvárra, ahol becsületes, korrekt munkásságával elismerést és rokonszenvet méltán vívott ki magának.

Meszlény Artur dr. ny. ítélőtáblai bíró, a szegedi egyetem ny. rk. tanára, ügyvéd, a Polgári Jog című folyóirat egyik megalapítója s több mint egy évtizeden át szerkesztőbizottsági tagja Budapesten, március hó 22. napján meghalt. A tisztességtelen verseny és a fizetésképtelenség kérdésének volt speciális tudósa s számos polgári jogi egyesület alapításában és vezetésében vett részt.

Az országos egyesület központi bizottságának ülése.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesületének központi bizottsága március hó 20. napján Budapesten, a Szent Gellért szálló hangversenytermében ülést tartott, amelyen a központi bizottság tagjai közül Hanny Tódor dr., elnökön kívül megjelentek még: Lázár Ferenc dr. felsőházi tag, a budapesti, Galánffy János dr. felsőházi, tag a debreceni, Angyal Béla dr., a pécsi, Tarján Béla dr., a szegedi és Pottyondy Béla dr. a szombathelyi kamarák elnökei, továbbá Bares Ernő dr., Bognár József dr., Fekete László dr., Horváth Kamilló dr., Kaprinay Endre dr. titkár. Kepes János dr., Körössy Bertalan dr., Lipcsey Péter dr., Pekker Emil dr., Rónay Tibor dr., pénztáros, Szemerjay-Petrán Tibor dr., vitéz Tóthfaludy Aladár dr. és még számosan az országos egyesület azon tagjai közül, akik nem tagjai a központi bizottságnak. Az ülést Hanny Tódor dr. vezette s az előadói tisztelet Hirkó Boldizsár dr. másodtitkár töltötte be. Az ülésen tárgyalás alá került Homoki Nagy László kiskunfélegyházi kir. közjegyzőnek a tagsági díjak leszállítása tárgyában előterjesztett indítványa. Ezt az indítványt a központi bizottság elutasította. Tárgyalás alá került továbbá a Országos Egyesület készpénzvagyonának elhelyezése. Ebben a tárgyban a központi bizottság Lázár Ferenc dr. és Galánffy János dr. felszólalásai után véglegesen még nem határozott s a döntést a közgyűlés részére tartotta fenn.

A nyugdíjintézeti döntőbiróság ülése. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek állandó döntőbirósága ez évi március hó 3-án Lázár Ferenc dr. felsőházi tag elnöklete alatt ülést tartott, amelyen mint behívott döntő bírák Belesák Sándor dr., Büky-Elbel Tibor dr., Paár Lajos dr. és Rácz Albert dr. kir. közjegyzők vettek részt. A nyugdíjintézetet Fekete László dr. elnök képviselte. Az ülésen három ügyet intéztek el s kiemelkedő jelentőségű volt a döntőbiróságnak egyik ügyben hozott az a határozata, amellyel a döntőbiróság egyik előző határozata ellen a nyugdíjintézet részéről benyújtott újrafelvételi kérelemnek helyt adott.

Eötvös Károly emléktáblája. Az Országos Ügyvédszövetség Muzeuma és az Eötvös Károly emlékbizottság ez évi március hó 13-án avatta fel Budapesten az Abbazia kávéházban Eötvös Károly domborművű emléktábláját. Az emlékbizottság elnöke, Boda Ernő dr. mondotta az ünnepi avatóbeszédet, a Pe-

tőfi Társaság nevében Balassa Lajos dr. kir. közjegyző, a Budapesti Ügyvédi Kamara képviselőjében vitéz Botond Béla dr. beszélt. A felavatási ünnepséggel kapcsolatosan vettük az alábbi sorokat:

„Eötvös Károly első fővárosi emlékművét március idusának előestéjén avatta fel az Országos Ügyvédszövetség Muzeuma. A Petőfi Társaság képviselőjében Falu Tamás a Társaság rendes tagja, kir. közjegyző helyezte el a koszorúját. A közjegyzői kar kiválóan becsült tagja, a finom tollú író és lírikus tisztelgett a jogvédelem eszméje előtt, amely alkalommal a közjegyzői és ügyvédi kar együtvé tartozásának, a lateiner szolidaritásnak is kifejezést adott... „Ebben az ügyvédelles és minden ellenes korban, amikor mene-tekelet irnak a falakra, ugyanakkor az ügyvédség Eötvös Károlyt írja a falra, hogy vele együtt felnézhesünk rá“. A barátilag felénk nyújtott kezét hálásan szorítjuk meg azzal a kívánsággal, „ahogyan Eötvös Károly visszatért az Abbaziába, úgy térjen vissza Eötvös Károly Magyarországa Magyarországra“. Az igazi magyar író érzésében, erkölcsében, gondolkodásában, betűvetésében, még lélekzetvételnél is — magyar. Jól esik a Petőfi Társaságnak is köszönetünket kifejeznünk azért, hogy Falu Tamás kir. közjegyzőt bízta meg képviselőjével. *dr. Boda Ernő*“.

A román közjegyzők megtévesztő eljárása. A trianoni békeparancs által a magyar szentkorona területéből a román joghatóság alá átesatolt területen élő magyar anyanyelvű „kisebbség“ jogait, amint erről a napi sajtó hasábjairól megdöbbenítő értesüléseket nap-nap után szerezhethetünk, a román hatóságok a legbrutálisabb módon igyekeznek megnyirbálni. Az Erdélyben — ugyanesak kétségtelen jogfosztással az elmozdított magyar közjegyzők helyébe kinevezett román közjegyzők még a törvényes rendelkezéseken is túlmenő jogfosztást akarnak megtévesztő módon eszközölni azokkal a magyar állampolgárokkal szemben, akiknek az átesatolt területen vannak ingatlanuk. A román közjegyzőknek ezzel a rosszhiszemű és jogtalan eljárásával foglalkozott a budapesti kir. közjegyzői kamara választmánya, a *Lázár Ferenc* dr. felsőházi tag vezetésével, március hó 9. napján tartott ülésén, amelyen elhatározta, hogy ebben a tárgyban az alábbi felterjesztést intézi az igazságügyminiszterhez:

„A román joghatóság alatt álló területen működő királyi közjegyzők — a legközelebbi multban dr. Petru Stoina targumuresi (Marosvásárhely) és dr. Silviu Maior zalau (Zilah) közjegyzők — az olyan hagyatékok tár-

gyalása alkalmával, melyekben örökös minőségben magyar állampolgár is van érdekelve, az idézések szövegében arra figyelmeztetik a megidézett magyar állampolgár örökösöt, hogy miután a román alkotmány törvény 18. §. alapján idegen állampolgárok „vidéki ingatlan“ birtokot nem szereshetnek és öröklendő ingatlanjuttalékukat árverésen tartoznak eladni, leghelyesebb, ha a hagyatékokat visszautasítják és a visszautasító nyilatkozatot az eljáró kir. közjegyzőnek beküldik.

Feljesen mellőzve az annak megállapítására vonatkozó tények felsorolását, hogy az 1921:XXXIII. t. cikkbe beiktatott békeszerződés magyar részről történt aláírásnak feltétele volt a kisebbségi jogok védelmét biztosító nemzetközi szerződés előzetes elfogadása, mely a kisebbségeknek minden jogát és így öröklési képességét is fenntartotta és hogy a békeszerződés az elcsatolt területen levő magyar magánjavak, jogok és érdekek megóvásáról gondoskodott, azok tekintetében semmiféle elkobzást nem engedett, a román alkotmány törvény pedig a nemzetközi szerződésekkel ellentétes jogszabályokat nem kodifikálhat és magyar állampolgár öröklési jogát el nem kobozhatja, magyar állampolgárt öröklési képességétől meg nem foszthat, —

mellőzve annak megállapítását is, hogy magánjogunk és bírói gyakorlatunk — a minden kulturjogban érvényes elveknek megfelelően, hogy általában minden emberi jog és szerzőképes — elismeri a külföldi állampolgárnak a belföldivel mindenben egyenlő öröklési képességét, a 203. E. H. pedig a legliberalisabban az öröklési képességre vonatkozó viszonyosságot vélelmezi és így elvi szabály, hogy a külföldi feltétlenül öröklés képes, —

a román királyi közjegyzők eljárása a nemzetközi jogba ütköző román alkotmány törvény vonatkozó szakaszának alkalmazása tárgyában kiadott rendelettel ellenkezik, közlésük az örökösök megtévesztésére

Az 1923. március 29-én alkotott „Uj alkotmány“ című román törvény 18. §. a következőképen szól: „Csak románok és honosított románok szereshetnek bármely jogcímen is falusi ingatlant. Az idegeneknek csak az ingatlanok értékére van joguk“, a 26367/1924. V. 21. és 47441/1924. VIII. 16. magyarázó rendelet a „szereshetnek“ szónak ezt az értelmét adja: értendő a polgári törvénykönyvben meghatározott bármely szerzési mód, mint átírás, vétel, csere, ajándék, stb. vagyis élők közötti tulajdon szerzési módok. Szorosan magyarázva e rendeletek szövegét az öröklés útján történő vagyonhármlás nem lenne az idegen állampolgárok tulajdon szerzésének tiltott módja; azonban e rendelet utolsó mondata e jog szerzési módra is utal: „ha hagyatéki ügyben román és idegen örökösök vannak, úgy az idegeneknek jutó osztályrészre a bírói úton megállapított értékben a román örökösöknek elővételi joga van“. Ha az összes örökösök idegen állampolgárok, vagy ha a román állampolgárok az elővásárlási joggal nem élnek, úgy az ingatlan az érvényben levő törvénynek megfelelő nyilvános árverésen lesz eladva“. A román közjegyzőknek a magyar örökösök részére kézbesített és a hagyatéki tárgyalásra szóló idézésekben adott kioktatása, hogy öröklött ingatlanjuttalékukat csak árverésen adhatják el, mely árverés hivatalból lesz foganatosítva, törvényellenes, mert az idegen állampolgár szabadkézből is értékesítheti ingatl-

nait, illetőleg a kényszereladást mindaddig megakadályozhatja, míg az ingatlan törvényszerű legkisebb értékének alapul vétele mellett megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ részét vételárként nem ígérk s addig az ingatlan jövedelmei és hasznai őt illetik.

A román királyi közjegyzőknek adandó utasítás kibocsátása iránt volna tehát a román igazságügyminisztérium megkeresendő, hogy a közjegyzők az idegen állampolgárokkal ne azt a törvénnyel ellenkező figyelemztetést közöljék, hogy öröklési képességük hiánya folytán kiesnek az öröklésből és helyesebb ha a hagyatékot visszautasítják, sem azt ne közöljék, hogy minden feltétel nélkül a reájuk háramló ingatlan el lesz adva, hanem az idegen honos részére szóló idézésben közöljék azt, hogy joguk van örökös részüket román állampolgár örökös társuknak szabadkézből eladni és ha ennek lehetősége nincsen, úgy ingatlanjuttalékuk nyilvános birói árverésen a forgalmi értéknek megfelelő árban lesz eladva.

A királyi közjegyzői kamara szerint megfontolás tárgyává volna teendő, hogy nemzetközi panasz útján (hágai bíróság) szükséges volna megállapítani, hogy a hivatkozott alkotmány törvény ellenkezik a kisebbségi jogok védelméről szóló, Románia részéről 1919. december 19-én elfogadott, nemzetközi szerződéssel, és az 1921. évi június 4-én Trianonban aláírt békeszerződéssel, továbbá, hogy az alkotmány törvény tartalmazott „szerzési módja“ alatt az öröklés útján való háramlás értendő-e, de különösen megfontolni kellene a viszonyosságnak és megtorlásnak törvényi megállapítását és a magyar területen levő ingatlanok tekintetében a román állampolgárok öröklési képességének hiányát a viszonyosság alapján kimondani“.

Egy kis jogbizonytalanság. Lapunk f. évi 2. számában ugyanczen cím alatt cikk jelent meg, amely foglalkozik a helyettesi jogosultság elnyeréséhez megkívántató gyakorlat számításának kérdésével.

Két ellentétes álláspont áll szemben, a budapesti kamaráé, amely az egységes birói és ügyvédi vizsga letétele előtt eltöltött kir. közjegyzőjelölti gyakorlat felét hozzászámítja a vizsga letételét követő jelölti gyakorlathoz, illetve a vizsgát követő gyakorlatot a vizsga előttihez kétszeres időszámítással hozzáadja; a másik a debreceni kamara álláspontja, amely a vizsga után eltöltött jelölti gyakorlatot egészben hozzáadja a vizsga előtt eltöltött gyakorlat egész idejéhez.

Sz. Zs. cikkének az a megállapítása, hogy a debreceni kamara a jelöltként eltöltött gyakorlati időt „be nem számítja“, tévedésen alapul.

Hogy a két ellentétes gyakorlat közül melyik a helyes, annak eldöntésére a legilletékesebb a kir. Kúria volna és ebből a szempontból nagy kár, hogy amint F. L. a cikkhez fűzött megjegyzéseiben jelzi, az érdekelt kir. közjegyzőjelölt a debreceni

kamarának a helyettesi jogosítvány megadását megtagadó végzése ellen nem élt jogorvoslattal.

Hogy melyik a helyes a két álláspont közül, azon sokat lehet vitatkozni; valószínű, hogy egyik oldal sem tudná meggyőzni igazáról a másikat, azonban a kérdéssel minden esetre foglalkozni kell, egyetemes kari szempontból.

Az 1886 :VII. t.-c. 5. §. 2. bekezdésének c) pontja szerint kir. közjegyzőhelyettes csak az lehet, aki: „a birói vagy ügyvédi vizsgát megelőző két évi, vagy ezt követő egy évi közjegyzői gyakorlatot . . . . . kimutat“.

A törvénynek ez a rendelkezése nyilvánvalóan kodifikációs rendelkezés és véleményem szerint kvalifikációs kérdésben a törvény rendelkezéseit soha nem szabad kiterjesztőleg magyarázni. Az egyik kiterjesztő magyarázat precedensül szolgálhat a másiknak és különösen nem célszerű akkor, amikor egyetemes kari kívánság a kvalifikációs rendelkezések szigorítása. Nem ismerem az új rendtartás-tervezetet, azonban annak készítőiről a legnagyobb bizonyossággal állíthatom, hogy a kir. közjegyzői képesítés kellékei tekintetében a legszigorúbb álláspontot foglalják el. Fel kell tehát tételeznem, hogy a helyettesi képesítés tekintetében sem lehet más az álláspontjuk, hiszen különben nem volnának következetesek önmagukhoz.

Az új rendtartás azonban még csak embrionális állapotban van és ha ezt a kérdést el is fogja teljes határozottsággal dönteni, most még csak de lege lata tárgyalhatunk.

A kamarák különböző állásfoglalása főként elvi és ez akként fejezhető ki, vajjon a kérdést illetőleg a törvénynek számszerűleg meghatározott minősítési rendelkezését szabad-e kiterjesztőleg értelmezni akként, amint azt a budapesti kamara gyakorolja.

A debreceni kamara is kiegészíti a törvénynek abbeli hiányát, hogy ez nem rendelkezik a vizsgát megelőző és ezt követő jelölti gyakorlat összeszámításáról, de ez a pótlás nem okoz nehézséget, mert kétségtelen, hogy az előírt leghosszabb 2 éves gyakorlatnál hosszabbat követelni nem lehet.

A legorthodoxabb álláspont az volna, ha a kamarák a helyettesi jogosítványt csak úgy adnák meg, ha az azt kérő jelölt az ügyvédi vizsgát megelőző teljes két évi, vagy azt követő teljes egy évi gyakorlatot mutatna ki. Ez azonban teljesen ab-

szurd és méltánytalan felfogás lenne és azt eredményezné, hogy ha egy jelölt az ügyvédi vizsga előtt 20 hónapi gyakorlatot mutat ki, ezt elvesztené és csak a vizsgát követő 12 hónapi újabb gyakorlata után kapna helyettesi jogosítványt. Ez nyilvánvalóan ellenkezik a törvényhozó akaratával, aki csupán 24 hónapi maximális gyakorlatot követelt meg, holott ebben az esetben 32 hónapi gyakorlat után lehetne csak helyettes az illető jelöltből.

Ezt a rideg álláspontot azonban soha nem foglalta el a debreceni kamara, különösen nem a jelen esetben, amikor egy különben igen értékes kir. közjegyzőjelölttől kellett a helyettesi jogosítványt megtagadni. Ezt a felfogást tehát igen tévesen imputálja Sz. Zs. a debreceni kamarának.

A törvénynek abból a rendelkezéséből indulva ki, hogy a novella 5. §. kétszerannyi vizsga előtti gyakorlatot kíván meg, mint vizsga utánit, — a budapesti kamara a példaképen felhozott esetben a vizsgát követő 2 hónapi gyakorlat után kiadja már a helyettesi jogosítványt, — míg ezzel szemben a debreceni kamara ezzel ellentétben, a vizsgát követően még 4 hónapi gyakorlatot kíván meg.

Igaz, hogy a törvény kétszerannyi gyakorlatot kíván a helyettesi jogosítvány elnyeréséhez a vizsga előtt, mint a vizsga után, — azonban a törvényhozó célja csak az lehetett, hogy csupán az lehessen helyettes, aki valósággal meg is szerezte azt a gyakorlatot, amely a kir. közjegyzői működés kifogástalanságához megkívánható.

Mindkét álláspont híveinek el kell ismerniök, hogy még az egységes bírói és ügyvédi vizsga letételét követő teljes két évi gyakorlat sem elegendő olyan tapasztalatok és olyan nagy gyakorlat megszerzésére, hogy az újdonsült helyettesre teljes megnyugvással rá lehessen bízni egy közjegyzői iroda önálló vezetését és főnökének esetleges hosszabb ideig való helyettesítését, — bármilyen kiváló elméleti tudása és képzettsége legyen is az illető helyettesnek. — Lehet valaki bármilyen kiváló elméleti jogász, mindaddig míg hosszú és alapos gyakorlat útján nem ment át vérébe a közjegyzői működéshez megkívánt gyakorlati tudás, amíg nem gyűjtött elég tapasztalatot, — addig csak félve lehet rábízni azt a közhitelességet, ami a közjegyzői működésnek alapja.

És ez az elgondolás kell, hogy a szigorúbb álláspont mellett döntő sullyal essék a mérlegbe! Ennek a gyakorlatnak a megkövetelése kell, hogy megkívántassa a kamarákkal, vagy az ügyvédi vizsgát követő teljes egy évi, vagy legalább is a vizsga előtt és vizsga után együttesen és összesen eltöltött két évi gyakorlatot, — mert a törvény célja nem az, hogy valaki minél hamarabb helyettes legyen, hanem az, hogy csak olyan jelölt kap hasson helyettesi jogosítványt, akinek a hosszabb gyakorlata valószínűvé tesz bizonyos gyakorlati tudást és tapasztalatot.

Ez a megfontolás indítja a debreceni kir. közjegyzői kamarát arra, hogy csak olyan kir. közjegyzőjelölteknek adjon helyettesi jogosítványt, akiknek ha nincs is meg az egységes bírói és ügyvédi vizsgát követő teljes egy évi, de összesen megvan legalább is a teljes két esztendei gyakorlatuk, tekintet nélkül arra, hogy ebből a két évből mennyi esik a vizsga előtti és mennyi a vizsga utáni időre.

Kivánatos volna, ha adandó alkalommal a kir. Kuriának alkalma volna állást foglalni ebben a kérdésben.* Dr. Kovách Dénes.

A hagyaték tárgyalási díjak behajtására vonatkozó kérések illetékmentessége. Az 53167/1892. számú pénzügyministeri rendelet szerint az örökösödési eljárásnál közreműködő írközjegyzőknek, mint bírói kiküldötteknek a bíróilag megállapított tárgyalási díjai behajtására irányuló végrehajtási kérései bélyegmentesek. A pénzügyi hatóságok ennek a rendelkezésnek gyakorlati alkalmazása tekintetében nem helyezkednek egyöntetű álláspontra. Vannak pénzügyi hatóságok, amelyeknek az a felfogása, hogy a hivatkozott rendelet ténylegesen már nincs érvényben, mert az 1930:XXXIV. t. c. 59. §-a rendelkezései szerint, amely a végrehajtás kérését beadványi formához köti, a beadvány pedig illetékmentességben részesülő „hivatalos levelezés”-nek nem tekinthető, ma már tárgyitalan. A zalaegerszegi kir. adóhivatal és pénzügyigazgatóság az ily tárgyú végrehajtási kérvényeket megleleltezte. Az érdekelt Telman Sándor dr. zalaegerszegi kir. közjegyző a kérdést a közigazgatási bíróság elé vitte, amely 16810/1935. P. számú ítéletével a kiszabott illeték törölését

* Értesülésünk szerint ez rövid idővel ezelőtt meg is történt és pedig a budapesti kamaráéhoz hasonló állásfoglalással. A Kuria vonatkozó határozatát a jövő számunkban fogjuk ismertetni. (Szerk.)

rendelte el és megállapította, hogy a hagyatéki ügy letárgyalásáért járó közjegyzői díj és az azzal kapcsolatos költségek behajtását célzó a kir. járásbíróshoz benyújtott végrehajtási kérés az 1892:53167. számú rendelet értelmében illetékmentes. A főkérdés ezzel jogerős eldöntést nyert, emellett azonban nyílt kérdés maradt továbbra is az, hogy ha a végrehajtási kérést nem közvetlenül a közjegyző, hanem az ő megbízásából ügyvéd adja be, az illetékmentesség szintén fennáll-e. Ebben a kérdésben ugyanis a pénzügyi hatóságok szintén ellentétes gyakorlatot követnek. Természetes, hogy az illetékmentesség szigorúan esupán a hagyaték tárgyalásáért megállapított díjak behajtására irányuló végrehajtási kérésre vonatkozik s más közjegyzői díjak tekintetében ez fenn nem áll.

A jegyzői magánmunkálatok galériája. Több oldalról nyilvánított kívánságnak megfelelően és sajnálatosan tapasztalva, hogy bizonyos elég illetékes körökkel szemben a kérdés további nyilvántartása alig mellőzhető, e közlöny jövő számától kezdve, a címben jelzett rovatot, ha nem is állandóan, de különlegesebb esetek leközlése céljából újból rendszeresítjük. Ezt ezuttal anyagtorlódás miatt nem tehetjük meg s ugyancsak ebből az okból nem foglalkozhatunk ezuttal a jegyzői magánmunkálatokkal kapcsolatosan újabban felmerült kérdésekkel s e munkálatoknak azal a vonatkozásával, amelyről előző számunkban már említést tettünk.

Felhívás tagsági díj fizetésére. Az országos egyesült pénztárosa azokhoz a tagokhoz, akik tagsági díjjal hátralékban vannak, újabb felhívást intézett. Ezeket a felhívásokat elnézés következtében nem mindenben megfelelően töltötte ki s ezért ezuton kéri azokat, akik tagsági díjjal hátralékban vannak, hogy az előzetesen is közölt hátralékokat, esetleg részletekben is küldjék be. Az 1937. évi tagsági díj legalább is felerészben esedékes s ez is beküldendő.

Közjegyzőhelyettesi állást vállal idősebb pestvidéki helyettes. Levelet a „Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesület“-éhez, Budapest, VIII., József-körút 2. alá kéri küldeni.

Gépirónó, aki Budapesten 7 éven át közjegyzői irodában dolgozott, hasonló munkakörben szerény javadalmazás mellett állást vállalna. Cím: Morva Erzsébet, Budapest, VIII., József-utca 3.

Rendeletek.

26600/1937. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

32000/1937. P. M. sz. a jövedelem- és vagyoadó 1937. évi kivetése.

111111/1937. B. M. sz. Az útlevelekiállítási díjak újabb megállapítása.

42106/1937. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetéke, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Magyar Jogi Szemle. (XVIII. évfolyam, 3. szám.) Ennek a kitűnően szerkesztett jogi szaklapnak legújabb számát az aktuális alkotmányreformok, a kormányzói és felsőházi jogkör újabb rendezése és a választójog kérdései megvitatásának szentelték. Ezekről a kérdésekről írtak ebbe a számba különlegesen értékes cikkeket Tomesányi Móric dr., Polner Ödön dr., Egyed István dr. és Angyal Pál dr. egyetemi tanárok. A cikkek nagy alapossággal és részletességgel foglalkoznak az alkotmányjogi reformkérdésekkel, megjelölik a kérdések rendezésének helyes irányelveit, kifejtik az alkotmányjogi aggályokat a felmerült némely nem helyeselhető reformtörekvésekkel szemben s ekként bizonyára szakszerű anyagot fognak szolgáltatni e kérdések törvényhozási rendezéséhez. Más tárgykörben mozognak ebben a számban a Nagy Antal és Meszlény Artur dr. tollából megjelent cikkek. A Szemle rovat közleményei után, az Irodalom rovatban legújabban megjelent jogi szakműveket nagy alapossággal méltatják írk Albert, Angyal Pál, Szász István, Schuster Rudolf és Haacker Ervin. A nagy terjedelmű és értékű szám jogi szakelőadásokról hoz még tudósításokat. A szám melléklei az 1936. évi döntvénytári füzetek rendszeresen egybeállított tartalommutatói és az új döntvénytári füzetek.

Jogállam. (XXXVI. 1—2. füzet.) Ennek az immár 35 éve fennálló, a jogélet eseményeit megfelelő objektív hangú kritikával kísérő nivós jogi szaklapnak legutóbb megjelent kettős számának változatos tartalma a következő: Szladits Károly dr. egyetemi tanár: Előszó Baumgarten Nándor összegyűjtött munkájához. Szondy Viktor dr. egyet. tanár: A területenkívüliségre vonatkozó belső jogszabályok jelentősége. Schwartz Tibor dr. ítélőtáblai bíró: Az „önkéntes kilépés“ jogkövetkezményei a nyugdíj-jogosultság szempontjából. Tóth László dr. kir. tvszki bíró: Az orvosi műhibaperek. Kartal Ignác dr.: A kifejezés szabatosága elleni vétkezésről. Pieker Ernő dr. ügyvéd: A Brit Birodalmi Sajtószindikátus az egyéni jóhírnév védelméről. Beer János dr. ügyvéd: Ötlethevédelem. Visontai György dr. ügyvéd: Jegyzet a K. T. 189. §-ához írt jegyzetekhez. Szentmiklósi István dr.: Eleget tesz-e az alsóbíróság a hűtlen elhagyásos perben törvényparancsolta köteletségének. Évnyitó beszédek. Irodalom: ifj. Gergely Ernő dr.: Magán és büntető devizajog. (Ismerteti Pethő Tibor dr.) Szemle: Buza László dr. előadása. Goltner Dénes dr. előadása. Balla Ignác dr. előadása. Habermann Gusztáv dr. előadása.

Polgári Jog. (XIII. évfolyam, 3. szám.) Ennek a számnak érdekes tartalma a következő: Beck: A jogszabályok motivációs erejéről, Auer:

Kereskedelmi választott bíraskodás, Új jogszabályok (Mezőgazdasági hitel, nemzetközi fizetési forgalom, szabadalmi ügyvivők, stb.), H. A.: 1937. évi adó kivétel, Vági: Legújabb judikatura, Nyulászi Alajos: Rangsor feljegyzés és kényszeregyezés, Friml: A fedezetiévről, Szigeti: Veszélyes üzem felelőssége, Vági: Létminimum védelme, Bándi: Életbiztosítási díjakról, Árpolitika, F. P.: Ügyvédi fegyelmi bíraskodás, Felsőbíróági döntések, Jogalkotás, Jogélet, Ügyvédség, Irodalom.

A budapesti ügyvédi kamara 1936. évi jelentése.

A budapesti ügyvédi kamara március hó elején tartotta meg rendes évi közgyűlését, amely egészen kivételesen változatlan szövegben fogadta el a kamara 1936. évi működéséről szóló jelentést. A külön füzetben is megjelent jelentés természetesen elsősorban is az új ügyvédi rendtartást veszi kemény bírálat alá. Mi vagyunk hivatva — mondja a jelentés — elődeink elgondolásának ismeretében megállapítani, hogy új Rendtartásunk nem igazi alkotmánya karunknak, nem az ügyvédség rendi, szociális és gazdasági bajainak orvoslását akarja elsősorban szolgálni, hanem csupán az ügyvédséget érdemtelenül megrendszabályozni. Karunk önzetlenségére mindenkor fényt fog vetni, mondja később a jelentés, hogy a szabad ügyvédség, e nagy társadalmi szabadság gondolat mellett az utolsó percig kitartott, beigazoltan boldogulási lehetőségeinek hátrányára. A társadalom, mely előtt mi sohasem akartuk bezárni a pálya kapuit, éppen a társadalmi szabadság gondolat jegyében, semmit sem vethet a szemünkre, kitartottunk a társadalom e prominens joga mellett, de ebben minket nem politikai szempontok vezéreltek. Kamaránk a politika bővös körétől szigorúan távoltartja magát. E tekintetben nem is lehetne közös nevezőre hozni a társadalmi, gazdasági, világnézeti és pártpolitikai szempontokból széttagolt kart. Ami bennünket egybefog: az hivatásunk átérzése, annak felismerése, hogy önmagunkat tagadnánk meg, ha mi az egyéni jogok, az egyéni szabadság ellenzői közé állnánk. Részletesen felsorolja ezután a jelentés az új rendtartásnak azokat a sérelmes rendelkezéseit, amelyek a törvénynek hatályossága egész tartama alatt annak sokszor idézendő hibái lesznek. Nyomatékosan kéri a jelentés egy további részében a jegyzői magánmunkálatok megszüntetését, „illetve annak az elsősegély szűk kereteire való szorítását“. Ezzel kapcsolatosan külön felhívja a jelentés az igazságügyminiszter figyelmét a Kir. Közjegyzők Közlönyének e kérdéssel foglalkozó állandó rovatára, „amely a megdöbbentő

esetek egész sorát tárta fel már eddig is“. A kamara beléletéről, a zugirászat, a szegényvédelem kérdéseiről, az ügyvédjelöltekről és a fegyelmi ügyekről ad gondos tájékoztatót a jelentés, majd a jogalkotást, jogszolgáltatást és a bíróságok működését teszi bírálat tárgyává, végül a különböző ügyvédtársadalmi és szociális szervezetek működéséről emlékezik meg. A jelentés alapos, körültekintő, tárgyilagos és magas színvonalú egybeállításának nehéz munkáját *Menyhárh* Gyula dr., a kamara kitűnő titkára végezte.

Az Ügyvéd (IX. évfolyam 2. és 3. szám). Aradi Béla dr., Nyári Béla dr., Holländer Béla dr. kamarai elnökök, Szentgály Aurél dr. és Ribáry Géza dr. nívós cikkeit, különböző ügyvédtársadalmi közleményeket, főleg pedig nagy bőségben indokolt panaszokat hoz a 2. szám, míg a 3. szám vezető helyén a főszerkesztő Boda Ernő dr., aki a lap kötelékéből kivált, búcsúzik az olvasóktól. Ez a szám közli még Vázsonyi János országgyűlési képviselő, Fritz Imre dr., Taubner Imre dr., Ballagi Ernő dr., Szivessy Lehel dr. és Láng Lajos dr. cikkeit.

Magyar Törvénykezés. (1937. év 6. és 7. szám). Teljes szövegekben közlik ezek a számok az 1937. évi vagyon és jövedelmi adó kivételére vonatkozó 32.000/1937. P. M., a köztartozások kamatainak mérséklése tárgyában kiadott 700/1937. M. E., a földbirtokrendezés során földhöz és házhelyhez jutottak tartozásainak rendezése tárgyában kiadott 2000/1937. M. E. s a P. K. kölesönben részesíthető közszolgálati alkalmazottak körének kiterjesztése tárgyában kiadott 500/1937. M. E. sz. rendeleteket, továbbá gazdag joggyakorlati anyagot és a rendes rovatok sok érdekes közleményét.

Illetékügyi Közlöny. (XII. évfolyam, 3. szám.) E szám tartalma: Hegyessy Gyula dr.: A jogszabályok helyes magyarázatáról, Kovács József dr.: Fenntartható-e 968. számú jogegységi megállapodás, Szelényi Ödön dr.: Az illeték általános hibái a gyakorlatban. Szemle. Illetékügyi rendeletek. Külföldi személyények. Fontos tudnivalók. Szerkesztői üzenetek. Közgazdaság. A szerkesztői üzenetek rovatban többek között egy kérdést s arra a szerkesztőség választ közlik. A kérdés: ajándékozási szerződésben, ha az egyik házastárs a másiknak ingatlanra haszonélvezetet biztosít, kiszabható-e az illeték a haszonélvezet után, ha a szerződés nincsen közjegyzői okiratba foglalva. A válasz pedig a következő: kiszabható, mert a haszonélvezeti szolgálat alapításának érvényességéhez házastársak között sem szükséges közjegyzői okirat. Ezt a választ kénytelenek vagyunk súlyos tévedésnek minősíteni. *Az 1886. VII. t.-c. 22. §. b) pontja szerint ugyanis az a jogügylet, amely által az egyik házastárs ingatlan vagyónának haszonélvezetét a másikra átruházza, csak közjegyzői okiratba foglaltan érvényes.* Érvénytelen jogügylet után pedig általános jogszabály szerint illeték sem jár.

Joggyakorlat.

Magánjog.

32. I. A *hozományt* a férj a házasság megszűnte után attól függetlenül visszaadni tartozik, van-e a házasság megszűnésének idejében közszerzemény megosztás alá eső vagyonszaporulat és van-e a férjnek a tartozását meghaladó tiszta vagyona. Ez alól a visszaadási kötelezettség alól a férj mentesül, ha a hozomány állagát a házasság fennállása alatt a feleség hozzájárulásával, vagy rendkívüli körülmények között szükségessé vált kiadásokra feltehető akarátának megfelelően használja fel.

33. II. *Közszerzeményi megosztás* alá a házastársaknak a házasság megszűnésekor meglevő vagyonából csak a közös adósságokat és a pótlendő külön vagyont meghaladó rész esik (K. P. I. 2577/1936.).

34. Az *ági vagyonnak* eladása esetén hiányzó ági vagyon értékéként az eladott vagyon helyébe lépett vételárat kell a szerzeményből kifizetni az ági örökös javára. — Az ági vagyon elidegenítése következtében annak helyébe lépett vételárból a szerzeményi örökös javára le kell vonni az elidegenített vagyonba a szerzeményből történt beruházások értékét. — Az a körülmény, hogy az örökhagyó az ági vagyon elidegenítéséből befolyt pénzzel miképen gazdálkodott, az ági érték megtérítésének kötelezettségét nem érinti. A hiányzó ági vagyon értékének pótlását a szerzeményből csak akkor lehet követelni, ha az ági vagyon megsemmisült vagy azt elajándékozták, vagy eltékozták. — Az ági érték meghatározásánál a közös törzs elődökről hárult terheket is figyelembe kell venni (K. P. I. 2098/1936.).

35. A *köteles rész* kiadásánál rendszerint az elajándékozott vagyonnak az ajándékozás idejében volt értéke az irányadó ugyan, azonban olyan esetben, ha a vagyontárgyaknak az ajándékozáskor a gazdasági viszonyok bizonytalansága miatt rendes forgalmi értékük nem volt, az ajándékozáskor volt érték gyanánt a rendes forgalmi viszonyok közt kialakult valóságos értéket kell alapul venni (K. P. I. 2715/1936.).

36. Aki a *végrendelet érvénytelenségéből* jogokat akar származtatni, annak keresettel kell fellépnie és ennek hiányában javára nem szolgál az a körülmény, hogy a végrendelet az az ellen fellépett más örökösstárs keresete következtében érvénytelennek lett nyilvánítva (K. P. I. 4277/1936.).

37. A *végrendelet érvényességének* kérdése valamennyi végrendeleti kedvezményezettrel szemben egységes elbírálást nem igényel. Ennek következtében azokkal a hagyományosokkal szemben, akik a megtámadási keresettől elállottak, a végrendelet fennállónak és joghatályosnak tekintendő (K. P. I. 5425/1936.).

38. A nő részéről házastársával szemben támasztható vagyoni igényekről történt lemondást, ha ahhoz korlátozó kijelentést nem kapcsolnak, a nőtartás díjra is kiterjedőnek kell tekinteni, mert fogalmilag a

nőtartási díjra vonatkozó igény is vagyoni igény. — *Bíróság előtt tárgyaláson tett és a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt jognyilatkozat a bírói gyakorlat szerint a közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozattal általában azonos hatályú; ha azonban az ilyen jognyilatkozatot a fél nem a saját személyében, hanem meghatalmazott által teszi meg, akkor, a dolog természete szerint a meghatalmazás érvényességéhez ugyanazok az alaki kellékek kívánatnak meg, amelyek a közjegyzői okirat készítésénél közreműködő meghatalmazott esetében is szükségesek s különösen, ha olyan jognyilatkozatról van szó, amelynek a megtételére a per vitelére adott meghatalmazás ki nem terjed* (K. P. I. 5030/1936.).

39. Az anyagi jog szabályai szerint a *hagyomány* maga is *hagyatéki tartozás*, azonban jogi természete az, hogy a hagyaték költségei, ahova az eltemettetésnek, a hagyaték esetleges biztosításának, kezelésének költségei számítandók, továbbá örökhagyónak harmadik személyekkel szemben fennálló tartozásai a kielégítés sorrendjében megelőzik. Annak azonban, hogy a hagyományos azzal a kötelezettséggel terheltessek, hogy a hagyatéki vagyonból harmadik személy követelésének kielégítését tűrje, helye nincs (K. P. VII. 4075/1936.).

40. *Ingatlan elidegenítését tartalmazó jogügyletnél* az ingatlan megjelölésének minden esetben, ha az nem a telekkönyvi adatok alapján történik is, olyan határozottnak és a jogügylet megkötésekor már a természetben kijelöltnek és kimértnek kell lenni, hogy az okiratba foglalt megjelölés sem az adásvétel tárgyának helyszíni fekvése, sem a határai és azonossága tekintetében vitára, kétségre okot ne adhasson s a feleknek a vétel tárgyára vonatkozó megegyezését felismerhetően a területre és annak határaitra vonatkozó állandó jellegű helyszíni adatokkal határozza meg (BP. T. XII. 2094/1936.).

41. Aki az *utóöröklés* megnyitla előtt meghalt, az az utóöröklésből kiesett s így az általa meg nem szerzett s őt nem illető jogot végrendeleti örökösére nem hagyhatja. Ebben az esetben utóörökös helyettesítés sem vélelmezhető, mert ilyen vélelmet a bírói gyakorlat csak az utóörökös leszármazójának javára fogad el, de nem unokahuga javára (K. P. I. 2095/1936.).

42. A szülő utáni örökségre nézve való teljes kielégítés, illetve a szülői juttatásnak a szülők után várható örökségre kielégítésül történt elfogadása a lemondás külön kifejezése nélkül is egyet jelent az *öröklésről való lemondással*. Ez a lemondás természetesen kihat a lemondó fél leszármazóira is (K. P. I. 3182/1936.).

43. A leszármazó örökösnek az a ténye, hogy bár az özvegy terhére eső *érdemtelenégi* okot ismerte, ahelyett, hogy az érdemtelenégre hivatkozással az atyai ingatlan örökrésznek özvegyi jogtól való mentesítését kívánta volna, ingatlan örökrészét férjével együtt az özvegytől minden jogfenntartás nélkül feles haszonbérletbe vette. A leszármazó ezzel a ténnyel elismerte, hogy az özvegyet az érdemtelenégi ok fennforgása ellenére az özvegyi jog megilleti (K. P. I. 4278/1936.).

44. A házastárs után *érdemtelenység* okából hitvestárs öröklést nem igényelhet, ha ez utóbbi a halál idején a házasság felbontását házastársának vétkeisége okából jogosan kérhette és eziránt a keresetet megindította, vagy arra megbízást adott, avagy bár a házasság felbontására irányuló szándékát kinyilvánította, a kereset megindításában gátolva volt (K. P. I. 1813/1936.).

45. A 758. számú elvi jelentőségű határozat szerint a közeli rokonok között létesült olyan jogügyletnél, amellyel a hitelező elől az akkor már fennállott követelésének kielégítési alapját vonják el, azt kell vélelmezni, hogy az *ügylet a hitelező kijátszása* céljából létesült. Ilyen esetekben pedig közömbös, hogy a jogügyletet visszteherrel, vagy anélkül kötötték (K. P. I. 3629/1936.).

46. A házastársak hiányzó *különvagyon*a elsősorban a házastársak közszerzeményéből térítendő meg, mégpedig, ha a közszerzemény mind a két házastárs hiányzó különvagyonának pótlásához nem elegendő, úgy a hiányzó különvagyonok aránylagos megtérítésének van helye (K. P. I. 4090/1936.). (Azonos K. P. I. 2388/1936.)

47. A házastárs a házastársa által kötött *örökbefogadási szerződés megtámadására* csak akkor jogosult, ha ez a szerződés reá nézve a fennforgó kivételes körülményekre tekintettel jelentékeny sérelemmel jár (K. P. III. 7893/1936.).

48. A 80 számú polgári teljesülési döntvénynek megfelelően a *közjegyző által készített végrendelet* az 1874:XXXV. t.-c. 82. §. b) pontjában előírt érvényességi kellékeknek megfelel akkor is, ha a tanuk csak az írásba foglalt végrendelet felolvasásánál, tartalmának a végrendelkező által történt jóváhagyása és aláírásánál vannak jelen. A jóváhagyás megtörténtéhez nem szükséges annak kijelentése, hogy az okirat a végrendelkező végrendeletét tartalmazza, hanem elégséges a végrendelkezőnek bármilyen olyan élőszóval tett kijelentése, amelyből az előtte felolvasott okirat jóváhagyása kitűnik (K. P. I. 2429/1936.).

Örökösödési eljárás.

49. *Örökösödési bizonyítvány* kérelmezése esetében is hatályos a 6800/1935. I. M. sz. rendelet 1. §. 2-ik bekezdésének az a rendelkezése, mely szerint a díjszámítás alapját a tárgyalás alá vont hagyatéki vagyonnak a terhek levonása nélkül való leltári értéke képezi. *A hagyatékkal szemben támasztott közszerzeményi és hozományi igény ebben a vonatkozásban hagyatéki tehernek tekintendő* (Kaposvári tsz. Pkf. 2671/1936.).

50. Ha az egyik örökös hagyatékként jelent be vagyontárgyakat, a többi örökös pedig ezeknek a *vagyontárgyaknak hagyatéki jellege* ellen tiltakozik, a tiltakozó örökösök nem kötelezhetők az ilyen módon hagyatékként bejelentett vagyontárgyak után a kir. közjegyző tárgyalási díjai és költségei viselésére. Ez a kötelezettség mindaddig, amíg a kérdéses

vagyontárgyak hagyatéki minősége kétségtelen megállapítást nem nyer, csupán azt az örököst terheli, aki a kérdéses vagyontárgyaknak hagyatéki minőségét állítja (Bajai tsz. kirend. Pkf. 10670/1936.).

51. *Előre kapott értékek beszámításáról* akkor lehet szó ha az érdekelt, aki bizonyos értékeket előre kapott, a hagyatéki eljárás során törvényes örökrész, illetve köteles rész címén követelést támaszt. Ha azonban ilyen követeléssel fel nem lép, törvényes örökrészébe, illetve köteles részébe valamely érték beszámítása lehetetlen s ilyen esetben a kir. közjegyző díjának megállapításánál az előre kapott értékeket figyelembe venni nem lehet (Szombathelyi tsz. Pkf. 691/1936.).

52. *Aki a hagyatékból nem részesedik* s következésképpen a kir. közjegyző díjának viselésére nem kötelezhető, a *díj megállapítása, illetve annak összege ellen jogorvoslattal nem élhet* (Kaposvári tsz. Pkf. 5608/1936.).

53. *Az örökös igazolt szegénysége* esetén sem igényelheti a kir. közjegyző és a hagyatéki gondnok díjainak és költségeinek viselése alól való felmentését, mert a kir. közjegyző olyan bírósági kiküldöttnek, akinek a díját az államkincstár előlegezi, nem tekinthető. (Szegedi tsz. Pkf. 6856/1936.)

54. *A szóbeli végrendeleti tanuk* kihallgatásával felmerülő költségek és díjak viselésére a Pp. 295. és 314. §-ai alapján helyesen kötelezte a hagyatéki bíróság a végrendeleti örököst. (Kaposvári tsz. Pkf. 2963/1936.)

55. A 8667/1912. és 267.461/1929. B. M. számú rendeletek értelmében a *hagyatéki ügyekben* a gyámhatóság megbízása alapján eljáró *tiszti-ügyész díjazást* még abban az esetben *sem igényelhet*, ha őt a kir. közjegyző rendelte ki ügygondnokul. (Sátorajjáújhelyi tsz. Pkf. 2243/1936.)

56. *A kir. kincstár, mint szállományi örökös*, nem közvetlen fizetésre, csupán annak türésére kötelezhető, hogy a kir. közjegyző díjait és költségeit a hagyatékból végrehajtás útján kielégíthesse. (Bajai tsz. kirend. Pkf. 11477e/1936.)

57. *Hagyatéki ügyekben az érvényben levő jogszabályok nem nyújtanak jogalapot a hagyatéki bíróságnak arra, hogy a kir. közjegyzőt a részére netalán túlfizetett díjak és kiadások visszafizetésére hivatalból végrehajtás terhe alatt kötelezhesse.* (Kaposvári tsz. Pkf. 1868/1936.)

58. *A kir. közjegyző a hagyatéki tárgyalási díjainak telekkönyvi biztosítását abban az esetben is el kell rendelni, ha a hagyatéki ingatlan az 1920:XXXVI. t.-c. 76. §-ának 2-ik bekezdésében írt jogszabályok oltalma alatt áll.* (Szombathelyi tsz. Pkf. 1124/1936.)

59. *Az alapítványként rendelt ingatlanvagyonnak tulajdonjoga az öröklahagyó intenciói szerint magát az alapítványt, mint jogi személyt kell megillessen, vagyis kétségtelen, hogy erre a vagyonra nézve örököse a létesítendő alapítvány, ezzel szemben a közjegyzői okiratba foglalt végrendeletnek az a kitétele, hogy a kérdéses ingatlanok örök tulajdonul az egyházkerületre szállnak, téves jogi kifejezésnél egyébnek nem tekinthető s mint ilyen, figyelembe nem vehető.* (Veszprémi tsz. Pkf. 1562/1936.)

60. *Aki egyszer a hagyatékot már elfogadta, azt utóbb vissza nem utasíthatja s egyébként a hagyaték csak egészében fogadható el, vagy utasítható vissza.* (Szombathelyi tsz. Pkf. 1123/1936.)

61. *Az özvegyi jog tekintetében fennálló vita a hagyaték átadását nem akadályozza s az özvegyi jogot kétségbe vonó örökösök igényeiket a törvény rendes útján érvényesíthetik. Ugyancsak nem akadály a hagyaték átadásának a közszerzemény, tehát nem öröklési jog címen támasztott igény. Ez is a törvény rendes útjára utasítandó, mivel a hagyatéki ügyekben perre utasításnak csak anyagi öröklési jogi igények tárgyában támadt vita esetén van helye.* (Szegedi tsz. Pkf. 6897/1936.)

62. Ha örökhagyó után egész vagyonáról az egyik nagykorú örököse javára rendelkező végrendelet maradt, ez a leszármazók között levő kis-korút a hagyatékban örökös minőségben való érdekeltségétől meg nem fosztja s nem zárja ki az örökösödési eljárásnak hivatalból való megindítását, viszont kizárja a hagyaték *örökösödési bizonyítvány* útján való rendezését. (Kaposvári tsz. Pkf. 2935/1936.)

Telekkönyvi jog és eljárás.

63. *A telekkönyvi rendelet 74. §-a alapján és az abban írt fenntartással bekebelezett jelzálogjogot törölni kell, ha az adós nem öröklés, hanem közszerzemény címen szerzett tulajdonjogot.* (K. Pk. V. 2796/1936.)

64. Az ajándékozó javára az ajándékozási szerződés hatálytalánítására mint az ingatlan állagát érintő jognak biztosítására *az elidegenítési és terhelési tilalom joghatályosan feljegyezhető, az ajándékozó javára.* (K. Pk. V. 1453/1936.)

65. A haszonélvezeti jog mint nem az ingatlan állagát érintő igény biztosítására *az elidegenítési és terhelési tilalom ki nem köthető.* (Bajai tsz. kirend. Pkf. 12062/1936.)

66. Életbiztosítási díj tartalékul szolgáló ingatlan elidegenítését és terhelését maga a törvény, az 1923: VIII. t.-e., illetve az annak alapján kibocsátott 1916/1923. M. E. számú rendelet tiltván, az ilyen ingatlanra vonatkozólag *az elidegenítési és terhelési tilalom* feljegyzése szükségtelen. (Kaposvári Tsz. Pkf. 3240/1936.)

67. *Árverési revővel szemben a jogelőd köztartozás hátraléka telekkönyvileg nem biztosítható.* (Kaposvári Tsz. Pkf. 1368/1936.)

68. Az árverésen személyesen jelenvolt ügyfél annak ellenére, hogy a vételi ígéretet nevében megbízott ügyvédje tette, úgy az árverési feltételeket, mint az árverési jegyzőkönyvet sajátkezűleg írta alá. Ezzel a ténykedésével igazolta és jóváhagyta a megbízási viszonyt, ami különben is közokiratot képező árverési jegyzőkönyvvel kellőképpen igazolva lévén, *külön hitelesített meghatalmazásra* szükség nincs. (Miskolci Tsz. Pkf. III. 1809/1936.)

69. A végrehajtási törvény 204. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt szabály szerint az *önkéntes árverés* iránt a kérelem előterjesztéséhez hi-

telesített alakban kell a meghatalmazást kiállítani és a kérelmet is hitelesített aláírással kell benyújtani. A tulajdonostársak önkéntes árverés tartására vonatkozó előzetes megállapodása, illetőleg e megállapodás utólagos jóváhagyása ezzel szemben is joghatályos és nem akadályozza, hogy az iratoknál levő, bár hitelesítés nélkül kiállított meghatalmazás az árverésben való megegyezés utólagos jóváhagyását bizonyító körülménynek tekintessék. (K. P. VII. 3609/1936.)

70. A 36. számú elvi jelentőségű határozatba foglalt s a *jóhiszemű telekkönyvi szerzésre* vonatkozó jogszabályok szerint a jogok szerzésére irányuló jogügyletnél a szerző jóhiszeműsége megkívánatik, aminek hiányában a szerzés rosszhiszeműnek tekintendő s amennyiben a szerzés rosszhiszemű, a kötött jogügylet azáltal jogaiban sértett harmadik személy irányában hatálytalan s mint ilyen megtámadható. (K. P. V. 4012/1936.)

71. Valamely megalapítandó korlátolt felelősségű társaság javára annak bejegyzése előtt kötött jogügylet alapján *tulajdonjog bekebelezhető.* (K. Pk. V. 5003/1936.)

Szerkesztői üzenetek.

V. A velünk közölt tényállás, melyre vonatkozólag véleményünk kikérletet, a következő:

Két királyi közjegyző, A. és B. közt — ami mostanáig sajnálatos módon egyre sűrűbben ismétlődő jelenség — egy hagyatéki ügyben illetékességi összeütközés támadt, mely A. javára döntetett el. Ezután B. az egyetlen örökös képviseletében A.-nál örökösödési bizonyítvány iránti kérelmet nyújt be, melyhez — írógéppel írott — hiteles kiadványban oly értelmű „nyilatkozat” esatoltatott, hogy az egyetlen örökös — mintegy önmagában „osztály”-t létesítve — megállapítja, mi a vagyon, mi a teher, öröklésre ő hivatott, átveszi a hagyatékot, viseli a terheket és — képviseletével B.-t, ugyanazt a közjegyzőt bízza meg, ki a szóbanlevő nyilatkozatot közokiratba foglalta.

1. A közjegyzői kar tudvalevőleg elvi harcot folytat az ő. b. ellen, a kar tagjai tehát következetesen akkor járnak el, ha ez általános elvi álláspont folyamánként maguk lehetőleg tartózkodnak felekmek őb. eljárásban való képviseletétől; e tartózkodás — egy bizonyos magasabbrendű felfogás postulatumaként — különösképen indokolt akkor, ha az őb. eljárásban való képviselet „csak azért is” elv érvényesülésének látszatát keltheti. (Alul maradván az illetékességi vitában, a díjon végeredményben mé-

gis osztoznak, A. kap 50% díjat és B. a kérvényért stb. mondjuk: a másik 50%-ot.)“

2. A közokiratba foglalt nyilatkozat, melynek készítésénél nyilván az ö. e. nov. 12. §-ával statuált 3. bek.-ben előírt „egyezség“ lebegett szem előtt — merőben felesleges és haszontalan költségcsinálás, mert a dolog természete szerint, de a hivatkozott törvényhely kifejezett rendelkezése szerint is ily egyezsége csak akkor van szükség, ha öb. kiadását több örökös kéri.

3. A hiteles kiadványok írógéppel való elkészítése kifogásolható. Ismétlések elkerülése végett hivatkozunk lapunk XXIV. évf. 258—260. oldalain írottakra, amivel kapcsolatban erre hívjuk fel a figyelmet: nem arról van szó, helyes-e, a 22059/1898. illetve 1084/1934. I. M. számú rendeletek álláspontja, vagy nem, hanem: ez a főfelügyeleti hatóság álláspontja, ehhez alkalmazkodni kell.

4. Az, hogy a kir. közjegyző az általa készített közjegyzői okiratba önmaga, mint megbízott részére meghatalmazást ad, nyilvánvalóan az 1874:XXXV. t. e. 49. §-ába ütközik (v. ö. lapunk XXVIII. évf. 499—500. o.).

Az ily *közjegyzői okirat* az 1874:XXXV. t. e. 68. §. 2. bek. értelmében közokirat erejével nem bír. —

I. I. Sajnos, az ilyen féle illetékességi összeütközések (v. ö. Pulay József kitűnő cikke lapunk előző számában), sőt összeütközések körén túl is ú. n. „elbalásások“ kezdenek igen sűrűn előfordulni. Hallottunk olyasmit, hogy az elhalálozás után nyomban az, aki a maga illetékességébe óhajtotta vonni az ügyet, kész kérvénnyel járta körül az érdekelteket, hogy aláírásaikkal létesítse az ö. e. 7. §. 5. bek.-ben említett „megállapodás“-t; hallottunk olyasmit is, hogy a közjegyzői okiratba foglalt végrendelet készítője a végrendeletbe befoglalta a végrendelező oly értelmű „rendelkezés“-ét (?), mellyel a hagyatékára majdnem illetékes közjegyzőt „kijelölte“; stb.

Ha ezek a jelenségek így elharapóznak, előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz ennek a kérdésnek valami úton-módon való rendezése; addig is, ha e vonatkozásban oly magatartás tapasztalható, mely a közjegyzői állás vagy a közjegyzői kar tekintélyét sérti, a kar presztízse szempontjából *kötelesség* a fegyelmi eljárás megindítása.

B. Az elidegenítési és terhelési tilalmat illetően a 74. sz. döntvény az abszolút (dologi) hatállyal való létesíthetés tekintetében szab korlátokat, vagyis: a korlátokon tulmenőleg is kötelezhető valaki e tilalomra, ez azonban ilyenkor nem dologi hatályú s a jogszerző tertius-sal szemben nem hatályos és csupán a kötelezett vonható kötelemszegésért esetleg kártérítési felelőségre. (L. Szladits: Dologi Jog 60. o.)

Abszolút (dologi) hatállyal, *a tkvbe bejegyezhetőleg* azonban csak a 74. sz. döntvény korlátai közt, vagyis az e döntvényben meghatározott három előfeltétel *együttes* fennforgása esetén létesíthető ily tilalom, t. i. (szószerinti értelemben: *tudni illik*) 1. átszállással kapcsolatban s egyidejűleg, 2. az átruházónak vagy másnak (tehát valamely személynek), 3. az ingatlan *állagára* vonatkozó igények biztosítására.

Jól tudjuk, hogy e döntvény ellenére jogügyletekben dologi hatályú célzattal sokszor fordul elő e döntvénybe ütköző tilalom, ami azonban jogszabályellenes és jogszabályellenes akkor is, ha ilyet a telekkönyvi hatóság a döntvény ellenére be is jegyez; pl. láttunk vagyonátruházási szerződést, melyen a fenntartott haszonélvezeti jog biztosítására elidegenítési és terhelési tilalom telekkönyvi feljegyzése kikötött (helytelen, mert haszonélvezet nem *állagra* vonatkozó igény, hiányzik tehát a 3. kellék); láttunk végrendeletet, hol apa gyermekeire hagyja az ingatlant, kikötve 10 évre a telekkönyvileg is feljegyzendő elidegenítési és terhelési tilalmat (helytelen, mert — nincs személy s nincs *állagra* vonatkozó igény — hiányzik tehát a 2. és 3. kellék); láttunk jogügyletet, hol öregedő apa — talán gondnokság elkerülése végett — saját ingatlanára gyermekei javára elidegenítési és terhelési tilalmat kívánt feljegyeztetni (helytelen, mert — nem lévén átszállás — hiányzik az 1. kellék) stb.

Ha a döntvény ellenére mégis bejegyezték — mint ahogy sokszor bejegyeznek — jogszabályellenesen ily tilalmat, ez esetről ugyan e döntvény indokolásában így intézkedik: „oly elidegenítési és terhelési tilalom, mely a jelen döntvényben körülírt feltételeknek meg nem felel, nyilvánkönyvi bejegyzés tárgyát nem képezheti s ha mégis bejegyeztetett volna, mint hatálytalan, a további telekkönyvi jogok, tehát a végrehajtási vagy jogügyleti zálogjogok bejegyzését nem gátolhatja, minélfogva *annak törlését a telekkönyvi hatóságnál bármely érdekelt fél kérheti...*

R. Az, hogy a 15600/1934. I. M. sz. r. (közjegyzői nyugdíjszabályzat) 22. §-a és 33. §. 3. bek.-e érvényesülhet-e egymás mellett, vagy utóbbi csak a 22. §. keretében, kétségtelenül jogkérdés. Az utóbbi álláspont mellett az szól, hogy — amikor a 22. §. 1., 4. pontjaiban foglaltakról amúgy is részletesen szólnak a következő szakaszok, — nem volna semmi értelme a 22. §-nak, ha azzal valamit — még pedig azt, ami abban benne van — nem akarta volna mondani a jogszabályalkotó.

T. B. Az átadó végzések kijavítása és módosítása kérdésében a mi álláspontunk, amint ezt e közlőny 1936. évi 9. számában a 375. oldalon határozottan kifejezésre juttattuk, az ami különben a vonatkozó birói gyakorlatnak is megfelel, hogy a felek egyértelmű megállapodással az átadó végzések helyesbítését perenkívül is igényelhetik s távolról sincsenek jogszabályszerűen a peres út kizárólagosságára utalva. E részben tehát a Susich Ervin dr. különben figyelemre méltó cikkének végső következtetését kellően megokoltnak nem találjuk.

M. L. Az 1886 : VII. t.c. 23. §. b) pontjának az rendelkezése, mely szerint házastársak között ingatlan vagyonnak visszteher mellett való szerzésére szóló különös meghatalmazás esetén a jogügylet érvényességéhez közjegyzői okirat szükséges, nem hagyhat semmi kétséget sem az iránt, hogy házastárs házastársát ingatlanok árverésén való megvásárlásával jogérvényesen csak közjegyzői okiratban bízhatja meg. E felett a kérdés felett jogásznak vitázni nem lehet s bár a bíróságok hajlanak a közjegyzői kényszer tekintetében koncessziókat tenni, indokolt kétségünk van aziránt, hogy a csupán kivonatostól közölt 3130/1928. számú kuriai határozat a kérdéses meghatalmazási jogügyletet magánokiratba foglaltan is joghatályosnak elismerte volna. Ha pedig elismerte s ezt a legfelsőbb magyar bíróság iránt mindig érzett tiszteletének ellenére is meg kell állapítanunk: jogszabályellenesen tette.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el. (Cím: Gyöngyössy Arisztid dr. kir. közjegyzőhelyettes, Budapest, VIII., József-körút 2.)

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.